

POŠTNINA PLACANA V GOTOVINI

DRŽAVNO TOŽARSTVO V L. LJUBLJANA
15. V. 1930
92-15

5

BOZIDAR
JAKAC:
MOJA MATI

ŽENA IN DOM

Persil-om

in ravnaj pravilno!
Je sicer zelo enostavno, toda važno.

Raztopi Persil v
mrzli vodi.

Napravljeno raztopino vlij v kotel, napoljen z mrzlo vodo.

Perilo rahlo vlagaj in pusti, da počasi zavre. $\frac{1}{4}$ ure kuhati zadostuje.

Potem dobro izperi; naprej v topli in zatem v mrzli vodi.

Poskusite tako! Videli bodele:
Persil izpolnjuje, kar obljubuje!

Svoj avto si morate tako previdno izbrati kakor svoje prijatelje . . .

Voz Vam mora pristojati in Vi k njemu.

Ako posečate igrišče svojega kluba, če obiskujete pozimi Kranjsko goro, spomladi Bled in Bohinj, če nameravate k morju, potem Vam smemo zaupati, da smo mislili tudi na Vas, ko smo zgradili naš Cabriolet — vozilo za sport in solnce, za mladost in veselje.

Favorit-Cabriolet je v obliki in barvi dovršen. Vsebuje vse prednosti zaprte karoserije tako kakor ugodnosti odprtega voza. To je sen sportne dame in ponos sportnika — model, ki vzbuja pozornost, kjerkoli se pojavi.

„ADLER“

Glavno zastopstvo in skladišče rezervnih delov

Ing. C. R. Luckmann, Ljubljana
Ahacljeva cesta šte. 10.

Ako potrebujete

*okusne etikete,
umetniške lepake,
moderno reklamo,
lepo embalažo,
zemljevide, delnice, note
ali druga litografska dela,*

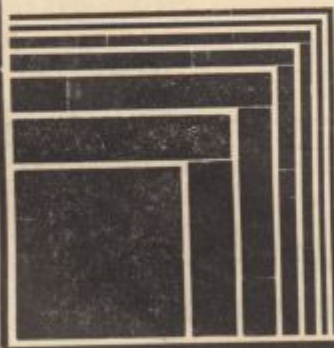
zahtevajte ponudbe litografskega zavoda

Čemažar in drug

Ljubljana, Igriška ulica šte. 6

Telefon 25-69

Telefon 25-69

Najboljši odgovor

Ko smo prejšnji mesec vprašali, kaj naj ukrenemo z onimi naročnicami, ki do 15. aprila še niso plačale naročnino, smo dobili toliko dobrih predlogov, da smo prav težko izbrali najboljšega. Nekatere naročnice so svetovale prav radikalne ukrepe. Tako je predlagala g. M. K. iz Maribora, da naj 5. številko opremimo z barvasto zastavico, prilepljeno na ovoju, in naj na to zastavico tiskamo tole: «Če se ne sramujete... čitajte stran 162!» Na strani 162. pa naj bi natisnili z debelimi črkami tole: «Če se Vi ne sramujete, se tudi mi ne» in pod tem naslovom priobčili imena onih, ki ne plačajo naročnine. Svoj predlog utemeljuje takole: «Mislim, da je pošteno, če človek to, kar naroči in dobi, tudi plača. Če pa so nekatere naročnice mnenja, da zadostuje, če revijo naroče in dobivajo, za poravnavo naročnine se pa vkljub prošnjam in opominom ne zmenijo, tedaj je treba imena takih naročnic objavljati v listu, da se jih pred javnostjo osramoti.»

G. A. A. iz Mokronoga predlaga, naj se list takoj ustavi. Vsak mesec pa naj pišemo naročnicam pismo, v katerem sporočamo, da je izšla zopet nova številka, ki je boljša kakor prejšnje, in da jo zato pozivamo na naročbo. V ta namen naj predvsem nakaže dolžni obrok naročnine za prvo četrletje.

Gdčna. L. B. iz Ljubljane pa predlaga, naj se vsem naročnicam pošilja list naprej, koncem leta pa vse one, ki ne bodo plačale naročnine, izroči odvetniku, ki naj jim za kazen predpiše še visoke opominjevalne stroške. Gospodična je mnenja, da mora vsaka, ki list prejema, plačati naročnino in ni lepo od naročnic, da ne izpolnjujejo svojih dolžnosti. Priporoča tudi apel na vse naročnice, da izvrše za list čim širšo propagando, predvsem pa, da pomagajo listu s tem, da nakažejo vseletno naročnino.

«Prosvetno društvo» v Ljubnem nam piše: K anketi stavim sledeča predloga: 1.) Poziv k plačevanju naročnine v listu je p r e s p l o š e n in ga naročniki kaj radi prezro. Pač pa se čuti vsaka prizadeta, ako se apelira nanjo v pismu, ki ima povsem p r i v a t n o obliko. Vaše blagorodje itd., kjer popolnoma zaupno poveste svoj namen. Ker so naročnice večinoma gospodinje, in gospodinje ljubijo red, točnost, poznajo škodljivost zaostankov in dolgov itd., prav lahko upravno delo primerjate z gospodinjstvom; opozorite na pomen duševnega razvedrila in praktičnih navodil, zlasti veliko korist zavarovanja otrok. Tako pismo bo imelo za uspeh gotovo poravnavo naročnine, vsaj delne, zlasti še, če je položnica priložena. 2.) Uprava naj izvede organizacijo p o v e r j e n i c slično raznim družbam. Vsaka poverjenica vodi evidenco naročnic, lahko pobira tudi naročnino in vodi kontrolo plačevanja itd. Posebno po vaseh je ta način po agilni poverjenici (učiteljici) lahko izvedljiv.

G. O. R. iz Kranja predlaga, da naj poverimo agilnim naročnicam v vsakem kraju inkasiranje, ki bi potem vse naročnice v svojem kraju obiskale in pobrale naročnino. (Prošnja uprave! One, ki bi hotele prevzeti ta posel, naj izroče upravi svoj naslov.)

Tako smo dobili še mnogo drugih dobrih nasvetov, ki pa jih zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti. Zgoraj navedenih radikalnih predlogov se ne moremo poslužiti, ker bi bile s takimi ukrepi prizadete tudi one naročnice, ki hočejo plačati naročnino, ki pa to iz enega ali drugega razloga še niso storile. Tudi predlogu, da naj prenehamo pošiljati list, ne moremo ugoditi, ker izgubimo s tem pravico do že zapadlih naročnin. To pa je za nas velika izguba, ker imamo z listom ogromne izdatke. Odločili smo se za zmeren predlog gospe L. Baumgartnerjeve iz Maribora, ki nam je poslala besedilo opomina tele vsebine:

Roko na srce, draga čitateljica!

Ali veste, koliko imamo dela in stroškov, ko moramo pisati izkaze in opomine za neplačane naročnice?

Ali Vam je znano, da se po vsem svetu plačuje naročnina naprej!?

Prosimo torej, nakažite nam naročnino za Vaš list «Žena in dom», ki ste ga doslej prejeli štiri številke s prilogo vred, niste nam pa do 1. aprila nakazali niti za četrto leta Din 18—, dasi smo Vam že trikrat priložili položnico.

Vemo, da se taka reč rada pozabi, zato je najbolje, če kar hitro izpolnite priloženo položnico in nam pošljete Din 68—.

Naš upravni odsek je bil mnenja, da bo našel tak pri srčen naslov med naročnicami še največ odziva. Zato smo 1. maja vsem onim, ki še niso utegnile plačati naročnine, poslali položnico. Seveda smo imeli s tem veliko dela, še več pa stroškov. Gospej Baumgartnerjevi pa smo poslali obljubljeni gramofon. Naša iskrena želja je, da bo našel njen poziv na naročnice čim več odziva, ker bo to le v korist listu. Še enkrat ponavljamo, da bomo storili svojo dolžnost s tem, da list izpopolnimo. To pa je le tedaj mogoče, če izvrše tudi vse naročnice svoje obveznosti s tem, da plačajo malenkostno naročnino.

Končno še opozarjamo one naročnice, ki so položnice založile, da dobe drugo položnico pri najbližjem poštnem uradu. Na to poštno položnico naj napišejo številko «15.490 Žena in dom».

Vsem svetovalkam in vsem onim cenjenim naročnicam, ki nam pomagajo pri listu s tem, da ga priporočajo svojim znankam in prijateljicam ter z rednim plačevanjem naročnine, bodi izrečena na tem mestu iskrena zahvala.

Prihodnja številka izide zaradi šolskih počitnic namesto 15. šele 28. junija.

So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico

===== „PROJA“!

RADIOAPARAT ki nima nebroj nepotrebni gumbov
bo ugajal vsaki dami.

Oglejte si jih pri **RADIOTEHNIKA TONE POLJŠAK**
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA 5.

ŽENA IN DOM

Letnik I.

V Ljubljani, dne 15. maja 1930.

Štev. 5.

J. Jagoda:

Zlati zob

Bureška hiti od zjutraj z delom, da bi lahko šla v mesto, čez teden išče prilične in neprilične izgovore, da bi moža udobrihala. Ali Bureš je nepremičen kakor skala. Venomer renči: «Čemu boš kolovratila dve uri hoda tja, dve uri hoda nazaj, — hiša bo prazna, otroci bodo vse obrnili, lahko pride kdo in nas okrade — torej mi nikamor ne hodi od hiše!»

Tako je Bureš morda desetkrat vrgel iz sebe, pa vselej odšel, kakor bi ne maral o tem praznih besed razdirati. Jesenska setev je, žeganje je pred vrati, do žeganja ima vsakdo rad posejano.

Bureška je imela pri večerji v ustih bonbončke: «Ti, Jožko, ne veš kako sem vesela, da je krompir doma, — mi smo ga letos spravili z njiv prvi, vsi nam zavidajo.»

«Čemu bi nam zavidali!» je planilo iz Bureša. «Krompir bodo vsi v suhem spravili domov, Ampak čas bo sejati, da pride zrno do vlage.»

«Dež bo, boš videl, da bo dež», je milo izpregovorila Bureška. «Če zahaja rdeče solnce, se vreme prevrže. V mokrem je slabo za krompir, zlasti v glinasti zemlji. Boš videl, da bodo imeli Novakovi na ilovici slabo za krompir, če bo dež, bo ves blaten.»

«E, če bo, pa bo», je pripomnil Bureš. «Vso noč me je trgalo po nogah. Pa pojdite tja po brač piriho —.»

Bureški se je doslej lepo obličje čudno raztegnilo in je po sili nekaj premišljevala. Pa je hitro planilo iz nje: «Jernej pa Lojzka bosta to kmalu opravila, zlasti Jernej je v tem tič. Ravno kar sem se spomnila, kar mi je povedala Črnečka, da imajo v mestu v železni trgovini tako kopačo, s katero se igraje in uspešno ruje iz njiv piriha. Kadar pojdem prvič v mesto, bom kupila tako pripravo —.»

«Čemu bi krevsala v mesto? Piriho smo še vselej pobrali z njiv brez tiste čudovite kopače, pa jo populita tudi zdaj!» je modroval Bureš.

Bureška je napravila kisel obraz in molčala — moža mora pridobiti počasi, polahkoma. Ko mu je zvečer v zadnji sobi zrahljala pernico, je naenkrat brez vsega zaščeбетala: «Nič ne vem, kaj bi ti napravila jutri za južino! V oratvi trpiš in delaš na vse duške, le čaki Jožko, skuham ti štruklje, vem, da jih imaš jako rad —.»

Bureš je pristavil: «Rad, rad. Prebito dolgo jih že ni bilo na mizi. Zelja in krompirja sem že do grla sit.»

Bureška se je razvnela: «Napravim ti take štruklje, da bi jih angelci jedli. Zabelim in s sladkorjem jih potrese, kakor znam samo jaz.»

«Daj no res, kakor praviš», je zadovoljno menil mož. Bureš bi pojedel na štrukljih smrt. Ko je bil še fant, ji je pravil, da je velik prijatelj okusnih močnatih jedi, zlasti pa štrukljev.

Bureški je začelo poskakovati srce od veselja. «Kadar pojdem v mesto, ti prinesem najboljših sladčic, če bodo še tako drage.»

Bureš si je sezuval okorele čevlje pa mahoma prestal in nejevoljno zagodrnjal: «Kaj hudika zmeraj blebetaš o mestu. Saj menda vendar vidiš, koliko dela je povsod. Jaz sam sem največ na njivah, nikakor ne moreš za ves dan z doma.»

Bureška je kazala zopet sladkokislo obličje, a je bila preveč prebrisana, da bi se izdala. Počasi se je slekla ter premišljevala, kako bi začela, da bi moža omehčala.

Bureš je legel v posteljo, ali v glavi mu je začel vrtati črviček. Kaj vruga jo vleče s tako silo v mesto, da brez prestanka govori o njem. Primojruha, kakor bi ji šlo tam za sam nebeski raj!

V izbi je bilo tiho. Ali gospodinji so rojile po glavi težke misli, s čim naj ga pregovori, kaj naj se mu zlaže, da ne bo godrnjal, ko hoče iti v mesto!

Bureška je drugi dan že pred svitanjem zlezla iz postelje, se tajno sukala pred ognjiščem, hitro kuhala in napeto pogledovala v vrata, če je mož že vstal.

Opojno je zadišalo po hiši. Gospodinja je možičku napravila vsekako nekaj imeniitnega in mu nesla na posteljo.

«Ná, kar imaš najrajši, da se pokrepčaš», je ljubeznivo ščebljala Bureška.

«Saj vem, da se ti ta vsakdanja čorba že upira — danes se vse drugače pokrepčaš.»

Bureš je na postelji zadovoljno mrmral, vstal in vzel lonček.

A gospodinja se mu je sladkala kakor tretji teden po poroki: «Jožko, kar nekoliko še poleži, ti že jaz natlačim pipo. Lepo si odpočij, saj se boš do noči še zadosti nagaral. Preden

vstaneš, ti z lojem namažem čevlje. Jaz ne vem, da se tebe ti naši posli nikdar ne spomnijo.»

Zasukala se je in pobrala pri postelji težke, trde čevlje.

Pa je bila hitro spet tu z lončkom stare zabele ter jo je s cunjo vtirala v hrastavo usnje. Prijazno je kramljala proti postelji: «Kadar pojdem v mesto, ti kupim vaselin za čevlje, slišala sem, da vaselin najtrše usnje zmehča, jaz ti moram na vsak način kupiti vaselina!»

Iz postelje se je slišalo cmokanje in rožljanje hitro zajemajoče žlice — zakaj Bureška mu je rest dobro postregla.

Toliko da je Bureška odložila namazane čevlje, pa je že poiskala na oknu pipo in mehur ter jo vdano natlačila. Bureš jo je večkrat radovedno pogledal, ko je videl, da je pričela navsezgodaj z mestom.

Opoldne je postavila Bureška krožnik kurje juhe in orehove s sladkorjem potresene štruklje.

«Čaki, Jožko, imam še nekaj dobrega zate. Obrnila se je na peti in mu prinesla skledico lepo dišeče češpljeve kaše.

Bureš je ves zadovoljen momljal. Bureška je sedla tik njega in je vpirala vanj genljive poglede. Pa je pričela z mirnim, sladkim glasom: «Viš, Jožko, jaz sem vse dobro premislila in moram v mesto, vse nič ne pomaga. Pa ti tudi povem, čemu hočem v mesto, da ne boš mislil bog ve kaj, — to ti vse povem kakor je res. — Jaz bi šla rada k doktorju zaradi želodca. Ti še ne veš, kakšne bolečine trpim zaradi želodca, jaz te nočem nadlegovati s svojimi križi, a že dolgo opazujem, da hujšam, ker ni v želodcu vse prav.»

«Skuhaj si zlatega grmička», je zarenčal Bureš iz postelje.

«Oh, saj sem že vse poizkusila, jemala sem že ta in ta zdravila, pa vse zastonj, želodec ne prebavlja, telo mi hujša, na njivah mi je včasih kar slabo, ob največjem delu bi skoraj morala v postelj», je žalostno tožila Bureška.

«No, ne vem, ali ko sem te tako videl jesti,» je ugovarjal počasi mož, «nič ne rečem, ali zadoosti bi imel vsak mož. Včeraj si pospravila krožnik fižola kakor za mlatiče, bog ti blagoslovi.»

To je Bureško zadelo ter je žalostno iztisnila iz sebe: «Posilila sem se — da bi želodec prevarila. Toliko da si odšel na njive, pa sem vse vrgla iz sebe — od snoči se še nisem omrsila.»

«Vprašaj stare Kočvarke!» je svetoval Bureš. «Stara Kočvarka je mene rešila gotove smrti, vedela bo tudi tebi pomagati.»

Bureško je prevzela žalost. Nič več ni vedela, kako bi omehčala moža. Pripomnila je s smrtno bolnim glasom: «No, jaz te bom ubogala, ne pojdem torej k zdravniku, ali bala sem se samo, da bi ne imel moje smrti na vesti. Sama čutim najbolj, kako mi pojemajo moči. Davi sem komaj vzdignila škafo vode, potlej me je pa zbadalo nad želodcem.»

«Vode naj nanosijo dekle, čemu se s tem sama ubijaš?» se je jezil na postelji Bureš.

«Viš, včeraj si me še gonil na polje. Ampak v mesto k zdravniku ne pojdem, ker ti nočeš, jaz bolečine že pretrpim tako ali tako. Kaj je končno na eni ženski, dosti sem trpela pri tej hiši, ali veš, Jožko, nekaj mi pa le stori in se ne jezi, v miznici je papir in pero — Jožko, naj napravim oporoko, če se le kaj primeri. Tebi mojo polovico posestva, otrokom pa gotovino, ki sem jo privarčevala. Saj ti ne opehariš otrok,» se je jela cmeriti, «tvoji otroci so», in je zagnala glasen jok.

«Tak pa pojdi v mesto magari danes!» se je ujezil Bureš, nakar je vstal, se oblekel in odšel v hlev.

Bureška se je sladko nasmejala, skočila k omari ter se praznje oblekla. —

A ko se je Bureška vrnila iz mesta in se možu nasmehnila, je Bureš ostrmel. V ustih se ji je svetil ravno pod nosom nov zlat zob. «Zdravnik je hotel to na vsak način», se je v zadregi možu izgovarjala.

Modre oči

(Resničen doživljaj.)

Moderni ruski pisatelj Aleksej Tolstoj je doživel v Ameriki interesanten doživljaj. Edino svojo ameriško pustolovščino — kakor sam trdi — je takoj napisal in je v Moskvi izzvala veliko veselja.

Iv. Vuk.

To je bilo v Ameriki. Sedel sem v Pulmanovem vagonu. Bil sem sam v kupeju. Sedel sem pri oknu in si ogledoval pokrajine. Bila je rajska, vesela pomlad. Bil sem čudovito razpoložen in zamišljeno sem kadil cigaro...

Kar se tiho odpro vrata v kupe. Nekdo tiho stopi v kupe in sede meni nasproti. Nisem se ozrl, da bi pogledal, slišal pa sem, kako je tiho zaškrtnila damska ročna torbica. Solnčni žarek je padel na zrcalo v torbici in preko mojega obraza je zbežal refleksi.

Nehote sem se ozrl.

Meni nasproti je sedelo lepo, mlado dekle, tipična ameriška lepota, kakršnih sem veliko videl ob svojem prihodu v New York. Nežen, malone otroški obrazek, svetloplava glavica, vitke noge in čudovito lepe, velike modre oči.

Nisem se mogel premagati. Gledal sem tiste oči, ki so bile modre kakor italijansko nebo. Kje je ostala moja prejšnja samozavest? Kar naprej sem gledal dekle, a si je nisem upal obgovoriti. Gledal sem v njene oči kakor ptičica, ki sedi v kletki in hrepeni po zlati svobodi in po solnčnem spomladanskem dnevu... V takih smehljajočih se pomladanskih dnevih se zdijo oči lepega dekleta kakor draga domovina. Človek gleda v modre oči in instinktivno čuti, da je postopač, da potuje brez cilja in smotra po tujini, pa zahrepeni po domači grudi.

Bil sem razburjen, nemiren, nesrečen, in vendar nisem mogel odtrgati pogleda od dekliških modrih oči...

Na neki večji postaji je dekle zapustilo kupe. Vztrepetal sem, ko se je obrnila in me srdito pogledala. Čez nekoliko trenutkov se je vrnila s policajem. Pokazala je z elegantnim čipkastim dežnikom name in rekla kratko:

«Ta gospod me je ves čas ostro pogledoval!...»

Naredili so z mano kratek proces. Odvedli so me na komisarijat. Tam so naredili na osnovi izpovedb modrooke lepoticke protokol. Po ameriških zakonih je zadostovalo, da so me vteknili v celico. Štiri in dvajset ur pozneje sem stal pred policijskim sodnikom. Obrazložil sem mu odkrito vse, kar se je zgodilo. Lepa Američanka je bila silno začudena. Objektivno vzeto, ni bila hudobno dekle in moje besede o njenih lepih, modrih očeh so ji prav ugajale. Prosila je sodnika, naj me ne kaznuje.

In tako sem pri tem dogodku imel več sreče ko pameti. Plačati sem moral samo majhno kazen — zaradi ostrega pogledovanja.

To je bila moja edina ameriška pustolovščina.

Manica Komanova

(K 150. predstavi «Prisege o polnoči».)

Šent Vid nad Ljubljano slovi s svojo okolico po izvrstnih mizarjih, pevcih in škofovih zavodih. Nad krajem se že odpira gorenjska stran in Šmarna gora vabi sredi polja. Umno in pridno ljudstvo je tod ohranilo svojo samobitnost kljub bližini Ljubljane.

Pa morda je prav bližina mesta podarila šentviškemu rodu neko samolastno ostrino opazovanja, a trda gorenjska odpornost je očuvala nebroj danes že redkih narodnih običajev in šeg ob vseh prilikah ljudskega življenja. O vsem tem nam z izčrpno natančnostjo in spretno besedo pripoveduje naša Manica Komanova, glasnica gorenjske folklore.

Kdo ne bi poznal te preprosto-markantne ljudske pisateljice, ko med neštetiimi znanci in prijatelji mesta jutrnjo uro odločno odmerja svoje korake v arhiv ljubljanskega magistrata!

Manica je poznala od otroka kmetsko delo in ljudi. Pa tudi načitanost in samouška pridnost ji nista odvzela niti trohice njene pristnosti.

Junaško je prehodila svoja samotarska leta, ki pa je niso zagrenila. Manica razume svoj rod in se smeje z njim v zdravju, a zna razumeti tudi njegovo bolečino.

Svoje mladostne spomine je povila v «Šopek samotarke» (1918). Življenjsko verne črtice so to, pisane s preprosto in nenališpano besedo Gorenjke, ki se kreta v kmetem domu in kramlja s sramežljivo zdržnostjo o vasi in njenih drobnih zgodbah.

Povsod se je s svojo zdravo sodbo prav znašla v najtežjih ovinkih časa in razmer.

V vojnih slikah zbirke «Pod mečem» (1926) dojmljivo opisuje križe in težave slovenskega kmeta v krvavih dneh in se kot prava ženska upira nasilju in krivici. Te črtice so idealizirani pogovori gorenjskih infanteristov in redkobe sedna bolečina trpeče kmetke matere. Ljudstvo Manico razume in njena vsesplošna priljubljenost ji daje prav.

Vmes se je Manica oglašala v podlistkih ter sodelovala v ilustracijah in mladinskih listih (Slovenski Narod, Domovina, Domači Prijatelj, Dan, Slovenski dom, Ilustrovani tednik). Mladina jo ceni kot nazorno pripovedovalko pravljic. Njene «Narodne pravljice in legende» (1924) so se priljubile mladim srcem, ki so vedno merodajni sodnik o pristnosti otroške besede. V «Zvončku» je poklonila mladini mično zgodbico za pirhe. Njen slog je naroden in ji je povsem v krvi.

V «Ženskem svetu» so izhajali gorenjski običaji, ki so kot delni ponatis izšli v zbirki «Na Gorenščem je fletno». Nabrana snov je redek vir in edinstven dokument izumirajočega narodnega življenja v izvestnih krajih Gorenjske. Šegavo Manico sprejemajo ti kraji z odprtimi rokami. Imenitno zna povzdigniti kmetsko svatbo s svojim pripovedniškim darom, srečamo jo kot razumno botrinjo ali izkušeno svetovalko v kočljivih trenotkih sredi med svojimi ljudmi modrujočo. S preudarnobesedo in zdravo vedrostjo preganja oblake z mračnih čel. Ve, da je kmetovo veselje polje in živina, ponos matere delavni otroci. Za vsakogar ima primeren nagovor, ki seže po srcu in se prileže pameti. Manica hodi sredi ljudstva in tam nastajajo njene povesti in igre. Razrešuje zaljubljene zadrege, vasovalcem zaokroži po fantovsko in iz starih očancev vabi spomine na čase, ko so ljudje iskali «šac» in so slišali še govoriti živino...

Do danes nezaslišano širok uspeh pa je dosegla njena ljudska igra «Prisega o polnoči», ki je doživela v Ljubljani svojo stopetdesetopredstavo. Dozdaj jo je uprizorilo 75 odrov po vsej Sloveniji. Akademsko društvo «Jadran» je dne 28. aprila v ljubljani-

ski drami uprizorilo Maničino igro in s tem dokumentiralo, da akademska mladina pravilno presoja vrednost njenega dela za ljudsko izobrazbo, ohranitev narodne folklore in povzdigo našega bujnega podeželskega odrskega življenja.

Pridružujemo se čestitkam mnogobrojnih prijateljev avtorice v mestu in po deželi, veseli, da imamo v svoji sredi od «struj» in «smernic» neskvarjeno kulturno delavko, ki nabira svoje šopke iz poljskih rož in hodi bodra med svojim ljudstvom z odkrito glavo kakor so odkriti vrhovi gorenjskih planinskih očakov. Slovensko ženstvo, čigar stremljenje je Manica Komanova vedno krepko in možato podpirala, si šteje uspeh njene vrstnice v čast. Želimo, da iz obilnega gradiva njenih iz narodne duše pisanih črtic v bodočnosti zraste obširna kmetijska povest. Naj popularna pisateljica obogati našo skromno ljudsko igro in maloštevilna mladinska odrska dela.

Zgledna pridnost Manice Komanove, ki je rastle sama in iz sebe ter si priborila tolikanj lepe uspehe, naj bo v opombo vsem domačim o šibkosti nežnega spola.

Življenjska pot in razvoj Manice jih bosta prepračala o nasprotnem.

Dr. Zora Tomišková.

Prva slušateljica na ljubljanski univerzi (juridični fakulteti), ki je dne 15. marca 1930. promovirala za doktorja juris.

P. Ks.:

Nina Griegova

(Konec.)

Nina je skoro vedno spremljala svojega soproga na potovanjih. Povsod je pela zanj, skupno z njim se je borila in obenem skrbela zanj s tisto materinsko nežnostjo, ki je bil nje bolehačo mož tako zelo potreben. Še mlad dečko si je bil nakopal hudo bolezen, ko je hodil v dežju dolgo pot do šole, iz lahkomišelnosti večkrat popolnoma premočen. Od takrat je bolehal čimdalje huje, da, skoraj vse življenje mu je stala smrt ob strani. Če to vemo, šele razumemo globoko otožnost nekaterih njegovih skladb.

Najlepši opis Nininega javnega nastopa pa podaja Herman Bang:

«Bilo je v Parizu, v ateljeju slikarja Raffaelija. Bili smo tam zbrani «tout Paris»... Prisotni so bili sami veljaki in dva svetovna dela sta lahko pokazala med temi petstotimi na svoje najboljše. Prišli so, da bi počastili Griega.

Na podiju sta igrala Grieg in Busoni. In častili so ju in slavili, vendar sta ostala hladna in ni prišlo do pravega razmaha. Ali je bil Grieg nerazporejen ali onih petsto? Pusta, hladna vljudnost je ležala nad dvorano in mislim, da se je vsak posameznik izmed nas, ki je ljubil sever in Norveško in Griega, počutil potr in pobit. Gospa Griegova je sedela tik mene. Medtem ko sta Grieg in Busoni igrala, je ona počasi in neprestano nihala s svojo veliko pahljačo pred obrazom, ki se je še smehljala. Zašepetal sem ji: «Gospa Griegova, v i morate zapeti.» — Razumela je in takoj vedela, kaj sem hotel s tem. Pa je odvrnila: «Ne upam si.» — «Morate,» sem odgovoril prav tako tiho, «od tega bo vse odvisno.» — Toda še v drugo je zašepetala, in čutil sem, da je vsa trepetala: «Ne upam si.» — «Morate, sicer bo poraz.»

V tem trenutku je že vstala in stopila na podij. Še nikoli ni bil «tout Paris» tako iznenaden kakor sedaj. Stala je tam gori kakor dobra mamica, in nič več se nisem bal za uspeh... Zapela je. Tiše še ni bilo pri nobeni maši kakor tedaj... To ni bilo več ploskanje, bilo je bučanje, orkan. Tako, kakor je Nina Griegova pela tedaj, ko je pela zanj, ki ga je ljubila vse svoje življenje, tako poje edine ljubezen.

Le redkokdaj je nastalo nesoglasje med Nino in Griegom. Teoretsko je imel Grieg marsikaj oporekati proti institucijam zakona. Tako je pisal pesniku Johnu Paulsenu: «Vse se mi dozdeva, da čitam ljubavno novelo med vrsticami tvojega pisma. Pomni! Ženske se hočejo igrati. To je vse! Sicer zveni to trdo in materialistično, vendar je nekaj resnice na tem. Ženska ni in nikdar ne bo pojmila tistega velikega, divjega, neomejenega v ljubezni moža, v ljubezni umetnika. In če imam v tem

prav, sem že obenem dokazal, da bi se umetnik ne smel ženiti.»

Nato modruje Griegov biograf R. H. Stein: «Pač revna filozofija. Problem umetnikovega zakona se ne dá odpraviti z nekaj besedami. Gotovo je za večino umetnikov najbolje, da se ne poroče, toda ne morda zaradi tega, ker se hočejo ženske igrati, ampak zaradi tega, ker se umetnikova potreba, doživljati ljubezen na tisoč načinov (da jo potem v svojih delih na tisoč načinov opeva), dá le težko združiti zvezo z eno samo žensko za vse življenje. Če naj velja tisto veliko, divje, neomejeno v umetnikovi ljubezni za nekaj vzvišenega in plemenitega, se to lahko samo kvalitativno razume, zato je bolje, da se ženski sploh odreče, kakor da se speča z več ženskami vseh vrst. Sicer pa veljajo za umetnika ista pravila kakor za navadnega zemljana, in

če se zakon izkaže za najboljšo vseh ureditev spolnega razmerja, tedaj umetniki sami ne morejo zahtevati osvobojenja vezi, ki se zde vsem večjim ljudem včasih nevzdržne. Večno, neutешno hrepenenje po uresničenju ideala, ki tira pravega Don Juana od ženske do ženske, in fantastično stremljenje po spoznanju, ki vodi od žene preko nje, je večini umetnikov popolnoma neznano. Tudi Grieg ni v sebi čutil nič sličnega. Kakor vsi umetniki, ki dosegajo uspehe, je spoznal tudi on mnogo lepih žena, ki so bile zanj privlačne in ki si jih je natihem zaželel. To ga je dovedlo do tega, da se je teoretsko včasih razhudil proti zakonu. Vendar sta v njem vedno zmagala praktični razum in ljubezen do lastne žene, do njegove Nine, ki je tako vestno skrbela zanj in ki mu je bila v vseh življenjskih prilikah in neprilikah najzvestejši tovariš.

MATERINSKI BEDANJE

So ure, ko se zgosti krog človeka mrak, ko mu zmanjka steze ali pa stopi na križpotje in ne ve kod ne kam, ko postane človek sredi svoje moči iznenada ves nebogljen. Tedaj išče krog sebe opore, da bi se oprl nanjo vsaj za hip, za kratek hip, pa da svet usmeri svoje korake dalje.

Tedaj se zaveš, da si za vse svoje življenje, za svoje delo in nedelo odgovoren vsem ljudem krog sebe, zlasti svojim najdražjim in najbližjim, ter da si dolžan polagati račun o svojem življenju, o njegovih porazih in zmagah tistemu, ki ti ga je dal —

Materi.

Ni to dolžnost, porojena iz pisanih zakonov in knjig, je dolžnost, ki jo narekuje srce in ki je bila spočeta v njem, ko je prvič udarilo. Ni dolžnost, je ljubezen. Iz nje je življenje.

Iz ljubezni.

Iz matere.

Zato ne oklevaj, človek, kadar prideš na križpotje ter ne veš ne kod ne kam. Ne oklevaj in hodi dalje, naprej in navzgor.

*

So ure, ko se zaveš tega in se trudiš, da ti stopi pred oči lik matere. Morda si pozabil in redko pomisliš nanjo, a kadar si potreben dobre in lepe misli, tedaj si zaželiš, obuditi v mislih lik matere, ki je bedela nad tvojo mladostjo. (Da je bedela, veš, sicer niti do tod ne bi prišel.) Iz mraku vstanejo njene oči in njene poteze. Oči, ki so tolikokrat bedele nad teboj, sanjale

o tebi, trepetale in verovale, oči, ki so jokale od radosti in žalosti, ko še vedel nisi, da živiš in da si majhno življenje v zatišju materinih varnih dlani. In poteze, ki so jih orezale v njen obraz skrbi, da bi ostal njen otrok in da te življenje ne bi izneverilo in odtujilo njej, materi.

*

Pa si dorastel, človek, in te je življenje zagrabilo s svojimi zdaj dobrimi, zdaj nedobrimi rokami pa te vodi po svojih raskavih cestah. Ali veš, da hodi vsak hip s teboj materina želja, da bi srečno hodil po teh cestah življenja in da ga ne bi zamrzil, ki ti ga je mati dala — o te ceste gredo navzgor in navzdol ter so težke in vendarle dobre, kakor so težke in dobre poteze v obrazu matere.

Zdaj, človek, ko se zavedaš, da kljub vsem porazom in zmagam življenja ostane vedno le zamolkel: Dalje! — zdaj postoj pa se zavedi, da je življenje kljub vsemu vendarle lepo.

In še to pomisli, da je bilo tvoje življenje nekoč drobna lučka med materinimi dlanmi, da pa je zdaj tvoje življenje bogato in močno sredi te pomladi in da visiš na njem z vsemi nitmi svojega bitja.

Zdaj postoj, človek, danes je dan, posvečen materam. Za hip postoj na svoji poti in zašepetaj:

«Zahvaljena, mati, da si me rodila!» —

In potem stopaj dalje, laže bo tebi in njej, materi.

Vera:

Mamam in mamicam

Ali se kaj spominjate na ozračje, ki vas je doma obdajalo? Mar še pomnite, mar še danes čutite v srcu, kako je bilo doma v vašem gnezdu? Če ste odkritosrčne, veste prav dobro, kakšen je bil zakon vaših staršev. Če je bil časten, če je bil srečen — — — ali je bil zdrav zrak okoli vas, ali se je lahko in sladko dihalo — — — brez napora.

Pa če je bila vendar kje kakšna taka napaka, popravite jo same!

Napravite svojemu otroku že od mladih snog prijetno in zdravo ozračje. Bodite, če od rosne mladosti svojemu otroku prijateljica.

Takšna tovarišica, kateri se lahko zaupajo največje in najsvetejše tajnosti, tovarišica, ki vam povsod svetovati in ki tudi lahko pomaga. Takšna tovarišica, ki jo je treba poslušati in katera se mora čislati zaradi njene modrosti in njene dobrote.

Rasite iznova s svojim otrokom. Blebetajte z njim, smeajte se, igrajte se z njim in vzgajajte v njem, da vi, starši, želite njemu vse najboljše.

Povejte mu, kakšno bridkost vam dela s svojo neposlušnostjo, kako vas je varal, če se je legal in mu dokažite, da veste, kdaj se je legal. Otrok mora ubogati iz ljubezni do staršev, ne iz bojazni pred kaznijo in tepežem.

Otrok, vam izročena kitica, rase in cvete, a kadar pride čas, da mu morate pokazati svet, kažite mu ga počasi.

Kažite mamico in očka metuljčka, mamico in očka cvetice, hrošča, ptička — — —

Kokoš je mamica, piščeta so nje otroci, a petelin je oče. Krava s teličkom — kako živi svojega otroka, kakor vsaka mamica ljubi to svoje dete. Otrok se počasi pripravlja na razne velike tajnosti — in ta gola resnica ne udari tako bolešno, kakor je nekaj nas nepripravljene udarila.

Tiste velike tajnosti ljubezni mora zaupati mati otrokom sama. Otrok ne sme izvedeti o tem iz ust tujih ljudi, iz ust součencev

Verjemite, da je veliko važnosti na tem, kako se otroku vse pojasni in pove.

Negujte v otroku zaupanje do sebe. Edini trenutek, ko sin ali hčerka pride k vam in pove za svojo prvo ljubezen, o prvem svojem sladkem sestanku, vas osreči, da ste svojemu otroku vse.

Skrbite za to, da vam razodene vse, kar se godi v mladi njegovi duši, ki rase in se krepi. Napeljujte ga sami na to, da vam vse natanko pove, pove važne svoje skrbi in razpore, vam razloži vse svoje veselje in žalosti. In če pride k vam «s kakšno neumnostjo» in tudi tedaj, ko bi vas bilo zaradi njega sram pred ljudmi, ne jezite se nad njim, ne odganjajte ga, bodite potrpežljivi. Pozneje vas bo osrečevalo njegovo zaupanje in ljubezen, če si je ne boste sami izpodkopali s svojo neprijaznostjo, zlovoljnostjo in mlačnostjo.

Mislite na to, da zraven vas rase, cvete in zori otrok, deklica, žena — bodoča mati — — — deček, nov mož, bodoči oče.

Kadar pa otrok-ptič iz gnezda izleti, ne bojte se zanj, da si bo polomil krilo, pobil glavo — — — lahko se kaj potolče, a če je močan in za svet odgojen, mu življenje nič ne more. Pustite ga po svetu, a za potovanje ga oborožite!

Vzgajajte, utrjujte ga, naj ljubi solnce, vodo, zrak, naj spoznava gozdove in planine, griče in doline, naj počuti na hribih svoja otročja leta in minljivost, naj spoznava veličastvo in mogočnost krasne in tihe narave, naj spoznava nje divjost in neukrotnost, nje grozno in vabljivo lepoto.

Naj ima vse okoli sebe rad, naj spoštuje ljudi ter čisla vse lepo in dobro.

Naj se uči opazovati življenje živali in cvetic in dreves, ki se veselijo žarkega solnca, naj spoznava, kako prijetno in lepo je življenje, kako je velik dar božji, živeti in širiti okoli sebe veselje, srečo in mir. Naj ve, ob kaj bi pripravil sam sebe, kakšno bridkost in trpljenje bi prizadel dragim domačim, če bi zapravil življenje za prazen nič in neumnost. Negujte mu telo in dušo s sportom, da bi bil močan in utrjen, da ga ne ugonobi prva bolezen, da se ne bo jokal za vsako malenkost, da mu ne bo

za vsak nič krvavelo srce, da bi vdano prenašal tudi bridkosti. Da bi užival ljubezen, radost in žalost kakor mu jih nudi svet.

Vse to najboljše ni dovolj dobro za vašega otroka. Vzgaajte v njem čut za lepoto, a vzgaajte ga tako, da ga ne bo bolel svet, vzgaajte iz njega dobrega, lepega, čistega človeka.

Postavite ga v življenje močnega in trdnega, da se ne bo bal življenja, ampak se v življenju boril, če bo treba ter tako stopal naprej k svojemu cilju. Da bi se s svojo silo uprl rušočemu toku, da bi ga življenje ne odnašalo kakor ladjo brez vesel.

Pomnite, da svet potrebuje silnih ljudi, a dobre, čuteče, pa ne preobčutljive, ter vesele in zadovoljne.

Ples in sport

Prenovljeni ali prav za prav prenavljajoči se svet stremi od individualizma h kolektivizmu. Posamezna eksistenca ni nič, skupnost je vse, privatne eksistence niso zanimive. Najlepše se očituje ta moderna složnost pač pri sportu in plesu, ki karakterizirata našo dobo in sta skoraj že, kako bi rekli, nekakšna obreda nove naravne religije. Novi človek si je poiskal z močnim in osrečujočim doživljanjem svoje telesnosti, z renesanco samega sebe tako preprosto pot iz prašne zmešnjave civilizacije, iz moreče krutosti vsakdanjosti, pot, ki je vedno odprta in na katero lahko stopi vsak brez vsakršne priprave in brez vsakršnih sredstev.

Pleši, če se čutiš malodušen in utrujen! Prisluskuj ritmu prirode in ga posnemaj! Kjerkoli se snide nekaj mladih, veselih ljudi, tam se že prične tekma v gibčnosti in smislu za mehko kretanje, tam se primerjajo plesni koraki in skoki, in vsak se trudi, da postane čim popolnejši del tega plešočega bitja, ki ima po 32, 40 ali še več rok in nog, a samo eno skupno misel in voljo. Ali ni to prijetnejše kakor brezplodne intelektualne debate po kavarnah ali celo esprit bivših salonov?

Verjemite, da bo z veselim srcem in dobro voljo lažje izhajal v življenju kakor z zavistjo, s sebičnostjo in s kislim obrazom. Nikakor ne sme na življenje gledati samo lahkomišljeno, ampak mora imeti življenje za resno in prav takšno, kakršno dejansko je.

Vzgoja otrok je velika naloga, velika odgovornost. Če otroka dobro vzgajate za življenje, je vaše delo odlično in veliko. Naredile ste veliko za svet in ste lahko zadovoljne same s seboj ter same nase ponosne. Vsakdo tega ne umeje.

Otrok ni igrača, da si krajšate čas, dete ni lutka, da jo oblačite v ljubke cunjice. Dete je najsvetejši in največji cilj, ki ste si ga postavile. Verjemite, da je samo na starših, samo na vas, kakšnega človeka boste iz njega naredile.

Morje hiš modernega velemesta je izgubilo precej svoje tragike, odkar človek v svojem prostem času ne lazi več iz hiše v hišo in ni več suženj samega sebe, odkar nudi vsak košček zelenega travnika primeren prostor za plesno šolo. Pa saj ni niti treba, da je travnik! Terasa na strehi kake veletrgovine je idealen plesni prostor in želeti bi bilo, da se ta prekinitev v enoličnosti dela, ki je v Ameriki že tako priljubljena, udomači tudi pri nas.

Telovadba! Kako je bila to včasih dolgočasna stvar, ki je dišala po kasarnskem dvorišču. Okorne, trde kretanje, vse že preračunjene za vaje z orožjem.

Plesne šole! Kakšno zmedeno prerivanje in priklanjanje je bilo to! In kako lahkotno in živo, kako polno fantazije je to danes, ko ni mogoče več strogo ločiti plesa od telovadbe. Kakšna izrazitost v kretanjih, napram katerim je tudi najgracioznejši družabni ples kakor hromo stopicanje marionet.

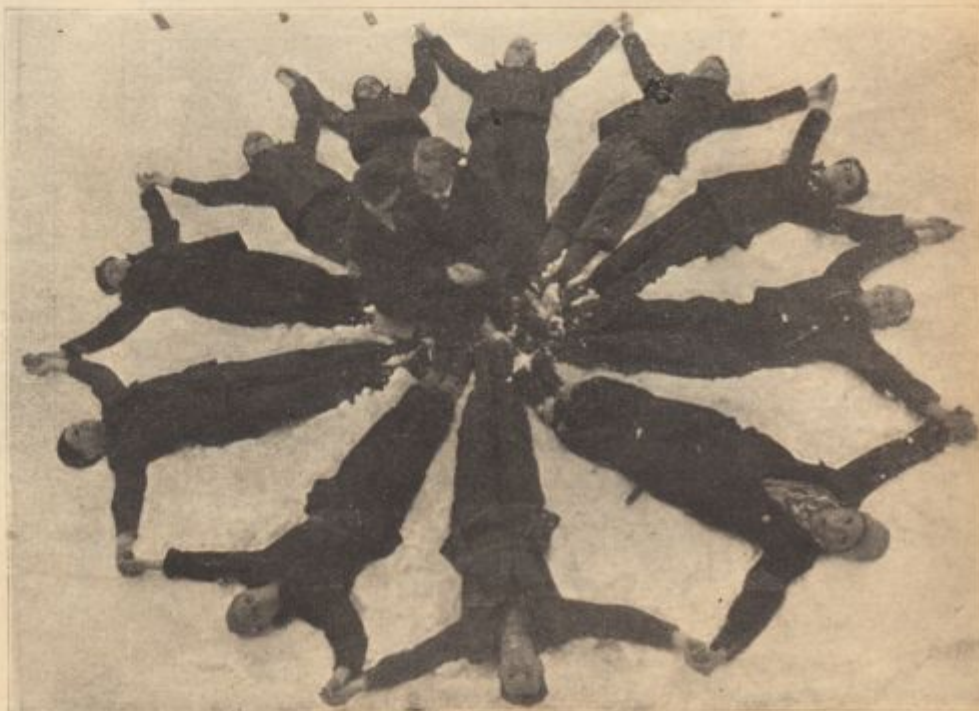
To že ni več intelekt, ki si izmišlja plesne oblike, in celo ne sentimentalnost, to ni več naredniško naziranje, ki poveljuje pri telovadnih vajah, temveč vse te igre gibanja zrastejo organično iz ustvarjajočega instinkta, ki tiči v vsakem prirodnem človeku, kolikanj bolj šele

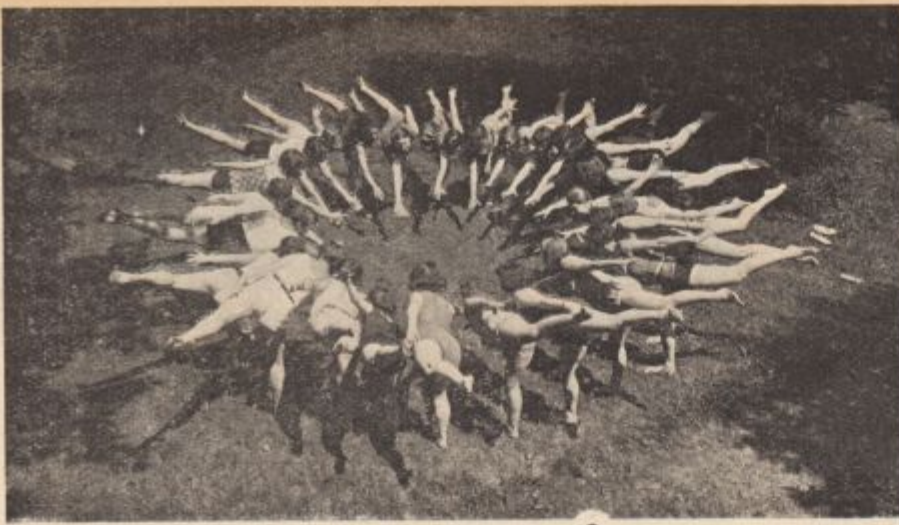
Prva poroka na smučeh v Vratih.

Venec svatov pod Aljaževim domom; v sredi poročni par Ulčarjeva z Bleda.

Poroka se je vršila na smučeh in se je tudi dušni pastir prismukal v Vrata.

Fot. dr. Stanko Tominiček.

*V prosti naravi.
Gimnastične vaje v liku «morske zvezde».*

v plešočem bitju, ki ga sestavlja dvajset ali trideset takih ljudi.

Čudežne tvorbe nastanejo tako. Kakor da bi človek v snu doživljal svoje prejšnje bitje na zemlji, nastajajo morske zvezde, morski klobuki, cvetice v vetru, krdela mladih živali. Tako se prenavljajo v plesu. Zakaj mladi seveda niso vsi ti plesalci niti po svojih krstnih listih, pač pa so mladi po svojih občutkih, po svoji prožnosti in moči. Mladost, ki je tako rekoč priborjena, odseva radostneje in mladostneje kakor tista, ki nam je dana po naravi.

Saj še ni dolgo tega, ko se je žena osvobodila vsiljenega ji strašila o zgodnjem staranju. Treba je bilo revolucije plesa in telovadbe, te najelegantnejše in najzmagovitejše vseh revolucij.

In tako začenjamo počasi dvomiti ne samo o neizogibnosti staranja, ampak celo o neizogibnosti smrti. Pogumni ljudje označujejo umiranje za nespodobno. In če ima prav Bernhard Shaw, naš modri in veseli učitelj, sivolasi plesalec in telovadec, potem bodo morda že naši potomci v prihodnjih stoletjih plešoč divjali preko livad kot večno mladi Metuzalemi.

Jutrnja telovadba žene

Vsaka ženska, ki hoče ostati do poznih let mladostna in prožna, bi morala redno vsak dan vsaj po deset minut posvetiti telovadbi. Najprikladnejši čas za to je takoj zjutraj, ko človek vstane. Telovaditi je treba pri odprtem oknu in najbolje gol ali pa v telovadni obleki.

Prinašamo pet vaj, ki so sestavljene tako, da pregibljejo in predelajo vse važne notranje organe in žleze ter

II. vaja.

III. vaja.

IV. vaja.

I. vaja.

mišice celega telesa. Marsikateri ta ali ona vaja ne bo takoj prvič uspela, kar ji pa ne sme vzeti poguma, ampak vedno iznova naj poizkuša in uspeh se bo prav gotovo pokazal.

1. vaja. Iz spetne stoje (telo je pokonci, roke napete ob telesu) napravimo počasi globok zaklon in prehajamo medtem z nogami v vzpon (noge se samo s prsti dotikajo tal), z rokami pa v zaročenje (ker je telo zaklonjeno, smeré roke navpično na tla). Trup zaklanjamo, dokler se s prsti rok ne dotaknemo pet.

2. vaja. Iz lega na tleh na trebuhu se s pritegnjenjem nog k rokam počasi dvigamo do položaja, ki ga kaže slika, in se potem polagoma zopet spuščamo v leg. To večkrat ponovimo.

3. vaja. V odnožni stoji z desno (leva je na celem stopalu, desna samo na prstih) napravimo globok predklon, levo roko predročimo, z desno se pa dotikamo pete desne noge. Nato zasučemo trup za 90° v levo, z levo roko vzročimo, desna roka in noge ostanejo v prvotnem po-

V. vaja.

ložaju (glej sliko) in se vrnemo zopet v prejšnji položaj. Isto delamo tudi v nasprotno stran.

4. *vaja*. Iz spetne stoji preidemo v križni vzpon (levo nogo postavimo tik pred desno in se vzpomo z obema na prste), roke pa prekrizamo nad glavo kakor na sliki. Iz tega položaja delamo nizki počep (trup in roke ostanejo neizpremenjene) in se vračamo nazaj v vzpon.

5. *vaja*. Sedemo na tla, primemo z levo roko za levo nogo in ležemo postrani na tla. V tem položaju delamo potem razne gibe, na primer premikamo levo nogo naprej in nazaj, v desno ali v levo stran; ves čas pa roka ne sme izpustiti noge.

Femina:

Žena in knjiga

V 18. stoletju, ko je dominiral esprit, salon in žena s svojo duhovitostjo, je bila v središču vsega interesa knjižna omara in knjiga sploh.

Ljudje so takrat veliko čitali. Na zabavah, družabnih večerih in dinejih se je govorilo največ le o knjigah, kakor se danes govori o gledališču, modi in sportu. Takrat je moral vsak, kdor je hotel kaj veljati, čitati, in prva stvar, ki si jo je nabavila vsaka imovitejša hiša, je bila biblioteka ali vsaj polna knjižna omara.

Ko si je proslula grofica de la Motteova opremila svoj razkošni grad v Bar sur Aubeu, si je najprej omislila veliko knjižno omaro iz rožnega lesa in vsa dela, o katerih se je takrat govorilo. V 18. stoletju so ljudje morali čitati, da so briljirali v družbi; človek, ki je stal nem in tih v salonu, ni bil posebno upoštevan. Nekaj je veljal samo, če je dokazal s svojo bistrumnostjo, da čita najnovejša dela pisateljev. Ljudje so se na zabavne večere duševno pripravljali. Zjutraj že je prinesel lasuljar damam najnovejše knjige v njih spalnice. Ob svojih malih toaletnih mizicah, ki so imele poseben predal za knjige, so žene med dolgotrajnim friziranjem čitale najnovejšo literaturo. Madame Geoffrinova, ki je živela skromno kot vdova tvorničarja ogledal v Parizu in ni bila niti lepa niti zapeljiva, je imela enega največjih, še danes nepozabljenih salonov, v katerem se je shajal ves svet. Ruska carica jo je nekoč vprašala: «Kje ste se, madame, naučili poznavati ljudi in spretnosti, s katero jih vežete nase?» «Naučili so me pravilno čitati knjige!» je odvrnila skromno gospa Geoffrinova. V tem je ticala vsa njena umetnost. Čitala je knjige in pisala znamenita pisma. — Slepa madame du Deffandova si je napravila svojih poslednjih trideset let interesantnih le s tem, da je diktirala pisma in si dala čitati — dobre knjige. Njena pisma so važni dokumenti, ki so še danes shra-

njeni v arhivih. Tako piše lahko samo človek, ki je mnogo čital. — Katarina II., ruska carica, se je rešila pred razuzdanim življenjem in propalostjo, ki sta vladala na dvoru, samo s čitanjem knjig. Le temu se je imela zahvaliti, da je veljala za ženo, ki jo še danes obožujejo. — Cesarica Marija Terezija je vzgajala svoje otroke samo s premišljeno pisanimi pismi, ki jih z občudovanjem čitamo.

Toda za duhovito pisana pisma je potrebno veliko čitanja — imeti moramo v prvi vrsti knjige, pa naj so to lastne ali izposojene. Z naslado čitamo pa le knjige, ki so naše, ki jih imamo doma in jih lahko vsak čas vzamemo v roko. So knjige, ki jih vedno in vedno radi čitamo, ki nam ugajajo šele, ko jih v drugo ali tretje prečitamo. Navadimo se nanje kakor na dobre prijateljice; so pa zanesljivejše in zvestejše od njih, ker jih imamo neprestano v svoji bližini in se nam tudi nikdar ne izneverijo.

Biblioteka je edini del pohoštva, ki se ga ljudje danes pri opremitvi stanovanja nabavijo le, če jim preostaja denarja. Večkrat naletimo v elegantno opremljenih hišah in gradovih na vsakovrstne prostore: zimске vrtove, sobe za biljard, za zajtrk in glasbo, lovske sobe, igralnice in plesišča, pogrešamo pa knjižnico in ne vidimo niti skromne knjižne omare z dostojno vsebino. Večina ljudi izdaja denar brez pomisleka za zabave in druge malovredne stvari, za vsak kratek užitek, kar pa vse tako hitro mine... Da bi si pa kupili knjigo, ki bi bogatila njih življenje, ki bi jo imeli vedno pri roki, tega ne; če jo slučajno potrebujejo, si jo izposodi. Ravno na deželi naj bi se veliko čitalo. Čitanje knjig naj bi nam bilo nadomestilo za družbo v naši okolici. Kdor ima knjige, ni nikdar sam, ves svet ga obdaja. Knjiga zna čarati, nas tolaži in razvedruje, če smo bolni...

Dame danes ne cenimo po rokavicah ali kožuhovinstem plašču — ampak po tem, koliko je čitala. Ljudem sicer ne moremo predpisovati, kaj naj delajo, ali naj čitajo ali ne. Sami si volijo in sami so odgovorni za vse. Komur je pa mar, da občuje z duhovitimi ljudmi, ne more živeti brez knjig. Izobražen je samo tisti, ki čita. Žena, ki ni čitala knjig, si ni nikdar ustvarila v svetu pozicije. Nikoli ni čitala preveč; vsaka knjiga nam dá nekaj novega ter nam pogloblja in razširja obzorje in fantazijo. Ni vedno časa, da bi obiskovali različna predavanja. Ljudje živijo danes tako hitro in so tako pozabljivi. Toda v naši biblioteki hranimo svoje znanje, tam je naš spomin. Treba nam je samo odpreti knjigo.

Na potovanje ne hodimo nikdar brez spremljevalk — dobrih knjig. Knjiga nam dela družbo v samotnih večerih, na železnici, med potjo na dolgih potovanjih. Kdor ima rad knjige, ni nikdar sam, osamljen. Človek, ki ni nikoli nič čital, je reven. Pridejo trenutki, v katerih to samoto bridko občuti, in tudi med ljudmi, ki so mnogo čitali, se bo čutil osamljen in nesrečen!

Vzgojitelji mladine naj bi že otrokom v njih mladosti povedali, da ni nobena visoka oseba, ki danes nekaj pomeni v svetu, postala slavna brez čitanja, in da moramo smatrati knjigo za važno graditeljico našega življenja. K popolni izobrazbi človeka prištevamo tudi čitanje knjig; posest lepe in dobre knjižnice je eden tistih redkih užitkov, ki so nepozabni in trajajo večno.

Naročnice, ki si hočejo oplešati svoj dom s keramičnimi umetninami, dobe originalne reprodukcije akad. kiparja Lojzeta Dolinarja po znižani ceni.

Doslej so izdelane tele keramike: «Sv. Krištof», «Marija z Jezusom», «Putifarka», «Bol», «Slovenski par», «Od maše», «Magdalena». Od vsakega kipa se bo izdelalo samo po deset kosov.

SOBA
MODERNEGA
DEKLETA

Domača

stanovanjska

kultura

Izmed naših obrti zavzema prav gotovo pohištveno mizarstvo eno prvih mest. Imamo prav veliko število prvovrstnih mojstrov in solidnost dela slovenskega mizarja je znana vsaj po vsej naši državi. A kljub temu so se še do zadnjega časa opremljali slovenski domovi z opravami iz inozemstva, ki so bile postavljene na trg zgolj z namenom, da dobe čim prej svojega kupca, ter so bile ravno zaradi tega prilagodene okusu množice.

Nasprotno pa zahteva vsak prostor, ki se ima urediti, čisto individualno opremo, čisto individualne želje ima pa tudi vsak naročnik, a vse mora vezati zamisel onega, ki je duševni oče sobe kot estetske celote: arhitekta. On mora podati natančne načrte pohištvenih predmetov, nasvetovati pri izbihi tapetniškega blaga in zaves, oskrbeti lestence po svojem zamisleku, napraviti načrte za preproge, a predvsem voditi tudi delo sobnega slikarja. Neprimerna stenska slikarija more uničiti še tako lepo pohištvo, a ga obratno dobro izbrana, četudi mnogokrat prav enostavna, lahko močno dvigne. Arhitekta mora voditi vedno okus v formi in barvi, a nič manj tudi smisel za konstrukcijo v danem materialu, dobro poznavanje materiala in načelo praktičnosti.

In ravno v tem oziru se je naša stanovanjska kultura močno dvignila. V zadnjem času smo dobili umetnike,

katerih delo na polju notranje opreme prav nič ne zaostaja za onimi v inozemstvu. Prav gotovo pa njihovi proizvodi v estetskem oziru precej prekašajo tisto robo, ki smo jo dobivali iz inozemstva pod naslovom najboljših rob.

Jasno je, da je tudi cena našemu domačemu blagu mnogo nižja kot ona inozemskega izvora.

Danes prinašamo nekaj slik akademičnega slikarja profesorja Gojmira Antona Kosa, ki se mnogo in z uspehom peča na polju notranje arhitekture. Poleg svojih študij kot slikar se je še s specialnimi študijami v Berlinu izobrazil v izrazitega delavca na polju domače stanovanjske kulture. Prinašamo primere, v katerih se je iz obstoječih pogojev nalahko naslanjal na starinske sloge, a vendarle celoto rešil v izrazito modernem duhu, a druge zopet, kjer je uporabljal najmoderneje principe. Žal le, da nam ni mogoče podati slik v barvah, pokazale bi nam barvno lepoto prostora, ki je ravno pri Kosu prav posebno izrazita, kar je čisto naravno, če pomislimo, da jo je ustvaril slikar-kolorist.

Preprostost stanovanj.

Sodobni princip opremljenja stanovanj je enostavnost. Odpravljene so vse komplicirane oblike, kakršne smo poznali v srednjem veku. Moderno opremljena stanovanja pa vplivajo na prvi pogled hladno in je zato treba prinesiti vanje nekaj toplote in živahnosti. So stvari, ki so navidezno podrejenega pomena, vendar pa so zelo važen faktor v notranji opremitvi, ki se ne sme omalovaževati. Enoličnost in preprostost pohištva poživimo z zavesami, s slikami, s preprogami, z blazinami, svetlobnimi telesi, keramikami, vazami in drugimi umetninami.

Na letošnjem velesojmu bo razstavljenih nekaj kompletnih sob, za katere je napravil umetno-obrtni atelje L. Matjana, Sv. Petra cesta, vse predmete, ki spadajo poleg pohištva v moderno stanovanje. Vsa dela bodo izvršena po načrtih g. ing. arh. Janka Omahna in g. ing. arh. D. Serajnika.

V naše domove slike slovenskih umetnikov.

Ivan Vavpotič: Portret Alice, hčerke industrijca g. Henrika Franzla.

Fot. J. Šmuc, Ljubljana

MODERNO STANOVANJE

(Načrte je izdelal akad. slikar prof. G. A. Kos)

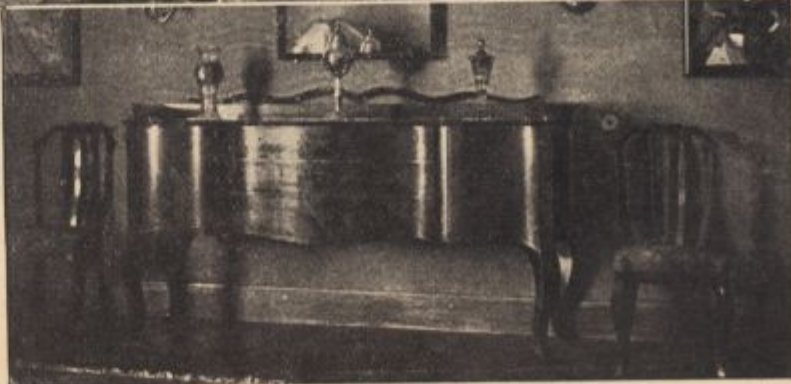
Na zgornji sliki (soba gospodova) se čudovito lepo izraža skladnost linij. Pohištvo je izdelal mizar Ivan Rojc, Zgornja Siška št. 93.

Srednja leva slika: Elegantni stanovanjski kot, kjer simpatično prevladuje preprostost pohištva. Oprema je odličen izdelek mizarja Franceta Vrečka iz Podgore pri St. Vidu.

Srednja desna slika: Moderna jedilnica. Tu moramo občudovati harmonično celoto, ki je pri tej skupini izredno učinkovita. Jedilnico je izdelal mizar Ivan Goljar iz Podgore pri St. Vidu.

Spodnja slika: Buffet, izdelan po mizarju Jožefu Taborju v Rožni dolini, cesta VIII/13.

K sodobnemu pohištvu spadajo tudi keramične umetnine. Levi kip «Marija z Jezusom» že poznamo po naslovni strani številke 4. Zgoraj, v desnem kotu, pa prinašamo sliko keramike «Slovenski par», ki je tudi odlično delo akad. kiparja Lojzeta Dolinarja.

Janja Miklavčičeva:

(Nadaljevanje.)

8. Kaj piše sestra Jelka?

Draga Milka! Tvoji želji rada ustrezam. Imam tele že nakvačkane, ako Ti bodo všeč. Ako jih je premalo, pa jih še dodelam. Naš domek mora biti — kakor iz škatlice vzet. Za spalnico staršev moramo narediti lepe zavese. Za našipnice (gardine) Ti svetujem, da vzameš tenko blago, etamin ali batist, in ga v širino obilno meriš, da bo rahlo naguban. Bratec Mirko naj Ti oskrbi kljukce in paličice. Za zavese Ti pošiljam vzorec, ki mi ga je narisala prijateljica, in sicer za belo vezenje. Tkanina zanje naj bo tenko belo ali rumenkasto platno, ker se lepo pere. V božičnih počitnicah pridem domov in Vama bom pomagala, da jih naredimo. Jožko naj napravi lepe karnise.

Veseli me, da ste čiščenje opravile in da vama je naslanjač tako uspel; le žal mi je, da vam nisem mogla pomagati. Pač pa se nečesa spominjam, o čemer smo se nedavno učile in kar lahko pri prihodnjem velikem pranju izkoristiš. Madeže, ki si jih dobila v svojo temno obleko, odpraviš s kvilajevo skorjo, ki jo kupiš v droge-

riji. Namoči je 5 dkg v 1 l vode čez noč. Drugi dan jo prekuhaj in zmešaj z mlačno vodo. V to raztopino pomakaj ščetko in drgni madež po legi niti. Nazadnje splahni mesto v čisti mlačni vodi in obesi na senčen kraj. Madeže pa si poprej obšij z belo nitjo, da jih ne zgrešiš.

Svilene in volnene predmete perete najbolje v krompirjevem kropu. Krompir se olupí, nastreže s strgalnikom in popari s kropom. V ohlajenem ocedku namoči in stiskaj — drgniti ali mencati ne smeš. Madeže od črnila, katerih naš Petrček gotovo dosti prinese iz šole, pomoči v raztopino klorovega apna v vodi; popij omočeni madež s pivnikom in zopet namoči, pa delaj to tako dolgo, da ti ostane le rumenkasta lisa. Ta pa se odpravi v citronovi kislini.

Prihodnjič še kaj. Srčno pozdravlja ljube starše, sestre in brate — Tvoja Jelka.

9. Veliko pranje (žehta).

Mati zakliče
pridne dekličice:
«Hitro vstanite
prat' se mudil!» ...

Kako iz srca jo pojeta — to staro narodno pesem — naši vnukinji Manica in Angelica. Seveda jima pomaga «striček» Petrček, ki ga pa ne potrdita glede posluha in blagoglasja. Zato se mu kmalu izmuzneta in prihitita ponujat Polonici svojo pomoč; kaj radi namreč pereta, in danes imata šole prost popoldan. Dá jima robčke, ki so že namočeni in se morajo omencati, preden jih pridene ostalemu perilu. Sama pa pripravlja deževnico, ki si jo je naložila iz strešnega žleba; vanjo namaka perilo. «Polonica!» jo zaprosita, «povejte nama sedaj tisto povest, saj veste, o strahovih!» — «O tiste

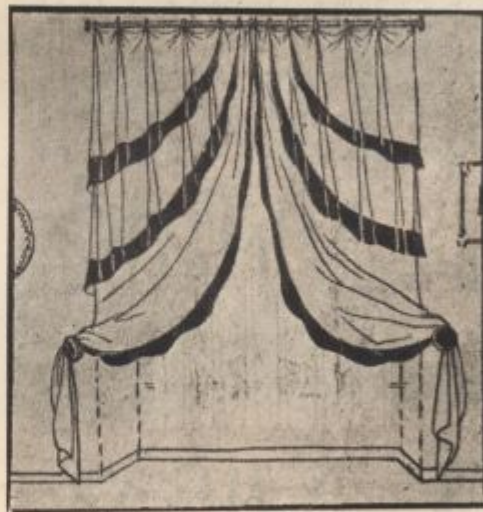
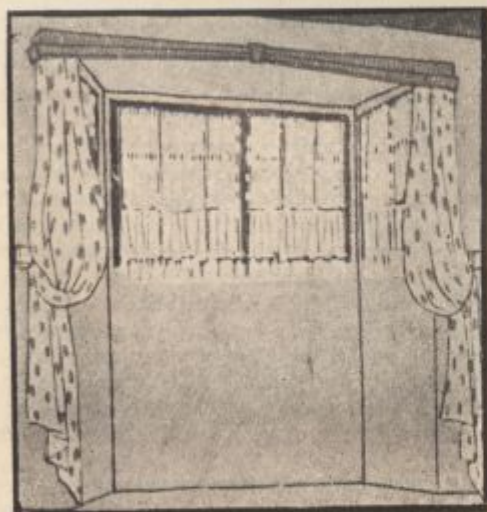
pa nikdar več, babica me je dovolj oštela zaradi nje; pa tudi sama previdim, da je velika neumnost, ker strahov ni in si jih ljudje sami delajo. Rajši kakšno drugo. In Polonica pripoveduje: Uboga družinica, vdova s 13letno hčerko in 11letnim sinčkom je živela v borni koči. Bila je huda zima, pa jim je zmanjkalo drv. ‚Pojdita, jima reče mati, in naberita drv, da se pogrejemo.‘ Otroka hitita v gozd. Na potu srečata veter. Hu, kako je bil mrzel. ‚Potegni hitro, veter,‘ pravi deklica, ‚z vso močjo skozi suho vejevje in nama nalomi vej, da se čimprej vrneva, drugače še zmrzneva tukaj!‘ Veter obstane in pravi: ‚Da, storim vama to, ali pod pogojem, da me vzameta s seboj, da se tudi jaz malo pogrejem v topli sobi.‘ Deklica malo pomisli, a se hitro odloči: ‚Dobro,‘ pravi, ‚velja!‘ Veter z močjo završi skozi vejevje in kmalu nabereta in povežeta težki butari. Naprtita si jih in urno domov. Veter potegne za njima, toda deklica se obrne in zakliče: ‚Le ostani tu v gozdu, preveč bi nam shladil sobo!‘ Veter se še z večjo močjo zažene za njima. Onidve hitita, kolikor moreta, a veter za njima. Ko prideta domov, smukneta v vežo in zapahnetta vrata za seboj. Ali veter se je razsrdil nad prelomljeno besedo. Tulil je okolu hiše in v dimniku in lomastil z vrati. Niti v peči niti na ognjišču niso hotela drva goreti. ‚Kaj je to, otroka?‘ vpraša mati. ‚Kaj sta nepravlega storila?‘ — Otroka povesta, kaj sta vetru obljubila. ‚Torej le hitro,‘ pravi mati, ‚odprita duri ali okna, kar

se obljubi, se mora izpolniti!‘ — Ko sta to storila, je popihnil veter v peč in na ognjišče in ogenj je zagorel. Veter popihne še po sobici in veži, a mahoma jo odkuri dalje, saj on nikjer ne more dolgo ostati. — Tako,» je končala Polonica, «jaz ga bom pa za jutri povabila, da mi bo s solncem vred perilo lepo posušil!»

Drugi dan sta bili Alenka in Polonica že ob jutrnjem svitu v pralnici. Polonica je sukala bobenček, ki se v njem perilo čisti namesto mencanja. Vendar pa ta stroj ne nadomešča popolnoma ročnega dela, zato je Alenka še kos za kosom pregledala in premencala, da ji ne uide noben madež. Našla je celo rjaste lise. Vzela je limonovega soka in finega olja, vsakega pol, in ju zavrela. Madež je pomočila v nekoliko ohlajeno zavrelico in rjasta lisa je izginila. Ko je bilo do čistega izprano, sta perilo iznova namilili in vložili v čeber, da se z vrelo vodo pari in s tem obeli. «Glej!» je naročala Alenka, «da bo perilo, ko ga pobereš iz čebra, dovolj ohlajeno, preden ga naliješ z mrzlo vodo. Tudi duha po milu ne sme imeti, dobro ga izperi! Jaz pripravim vrv in kljukce, kakor se vidi, te je veter uslišal. Da bi le še solnce sijalo.» Tudi to jo je poučila Alenka, da se perilo bolnikov ne sme prati skupno s perilom zdravih ljudi. «Hvala Bogu,» je pristavila, «da nimamo bolnika v hiši!»

Mirko je pa sestre presenetil s takimle okvirom za sušenje drobnega perila.

(Nadaljevanje prih.)

Zavesa za dekliško sobo. Enostavna, pa vendar moderna zavesa za spalnico, ki jo lahko sami napravite iz dveh vrst batista.

S. š.:

O sestavljanju monogramov

(Nadaljevanje.) (Ponatis prepovedan.)

Po tem uvodu začnimo s praktično sestavo monogramov. Potrpežljiva čitateljica, sedaj pa kar svinčnik v roko!

Katero dvojico črk želite združiti v nerazdružno zvezo, tega Vam seve ne morem svetovati. Vendar bi pa bilo zelo koristno, če ne ostanete samo pri enem poizkusu, ampak se vadite z različnimi sestavami.

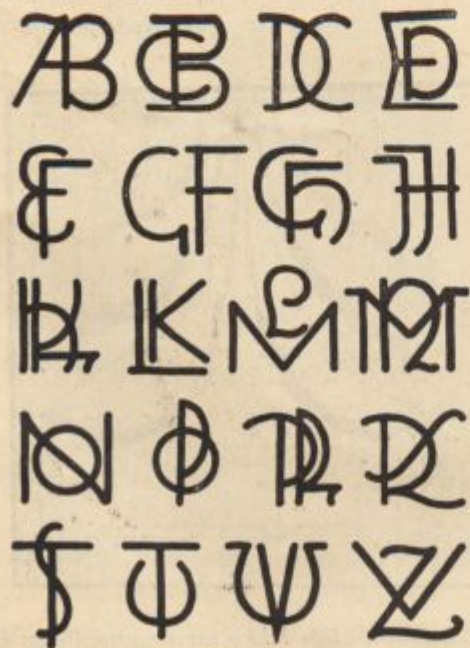
Ko ste se odločili za dve pismenki, narišite najprej eno izmed njih v najpreprostejši geometrični obliki (prim. sliko 1 na str. 77 — tiskana pomotoma na drugem mestu). Nato postavite drugo zraven. Tu se bo takoj pokazalo, ali stojite pred lahko ali težjo nalogo. Za vsak slučaj si oglejmo še enkrat drugo sliko (natisnjeno na prvem mestu) na str. 77 ter ugotovimo, v katero skupino črkovnih sestav moremo uvrstiti izbrani črki. Če ne gre drugače, nam preostaja vedno slučaj e), ki se da uporabiti pri vsaki sestavi.

Ako se sestava takoj prvič ne posreči, ponavljamo jo drugič, tretjič. Dolgo gotovo ne bo trajalo, da bomo našli primerno obliko in položaj črk. Po večkratnih poizkusih bomo opazili, da se monogram noče «slučajno» posrečiti, ampak da je treba pri takem risanju tudi nekoliko napenjati možgane.

Tri pravila bi postavil v ta namen, ki bi utegnili olajšati ugotovitev, ali je monogram lep ali ne.

1. Monogram bodi razločen. Gotovo ne moremo imenovati monograma posrečenega, če so izgubile črke v sestavi svojo razločnost. To se pa kaj lahko zgodi, če prideta črki v pretesno medsebojno zvezo, tako namreč, da se poteze križajo na mnogih mestih. Tudi naj ne bodo črke premočno zveržene in naj ne izpremene preveč svoje značilne oblike.

2. Izogibaj se pri križanju potez preostrih kotov. Kjer je nujno potrebno, da se poteze križajo (presekaajo), naj se to zgodi v kar največjem kotu, če le mogoče v kotu 90 stopinj. Taka križanja so najlepša. (Primerjaj neugodno križanje pri monogramih MN, AM, VN itd., kadar rišeš črko v črko). Da se temu izognemo, bi bil moj nasvet tale: izognimo se tem črkam in po-

Slika 5.

Slika 6.

magajmo si tako, kakor vidimo na sliki 5 v sestavi MN, kjer smo si narisali N v drugačni obliki kakor M, čeprav kršimo s tem prvotno pravilo o sorodnosti črk v monogramih (gl. str. 137). Sorodnost moramo ohraniti v takem slučaju pač s primerno izvedbo črk.

3. Uporabljaljaj pri sestavi monogramov po možnosti lepotni učinek somernosti in vzporednosti. Sestavljanje monogramov je vsakokrat majhna dekorativna naloga. Glavna sredstva za dosego lepote pri ornamentu je bilo in ostane vedno miselna uporaba nasprotja (kontrasta) in enakosti. Kakor sem že obrazložil v svojem članku «Zakaj nam ugaja ornament» (priobčen v Vodnikovi Pratici za leto 1929, na str. 85), moramo pa šteti med lepotne učinke enakosti v dekorativnih delih predvsem simetrijo in vzporednost. Pri monogramih imamo opraviti z učinkom nasprotja pri zelo različnih črkah (primerjaj na sliki 5 monograme ON, UV itd.), kjer nasprotuje okrogla črka po svoji obliki črki, ki je sestavljena iz premic. Estetski učinek enakosti (da ne ponavljamo tu že omenjeno geslo o sorodnosti črk) je pa posebno viden pri uporabi simetrije (gl. vodoravno somernost v sliki 5 pri skupinah BC in DE, a navpično somernost pri TU, VU in kolikor toliko pri CD) in vzporednosti potez (v sliki 5 monogrami: JK, HK, LK, PR).

Ko smo končno našli primerno obliko in lego črk, začnimo takoj z izvedbo monograma v večjem merilu. Pri tem pa ni važno misliti takoj izpočetka na tehnično izvedbo pri ročnem delu. O tem se pomenimo rajši prihodnjič. Za danes zadostuje, če si narišemo lep osnutek neglede na možnost izvedbe v tej ali oni tehniki. V ta namen si izberimo višino črk približno v izmeri 5 cm. Najbolje pojde to, če uporabimo mehak svinčnik in gladek risalni papir. Ko je monogram naskiciran, je zelo priporočljivo izvleči ga takoj s črnim tušem, ker se tu napake najbolj opazijo. Prav hitro gre taka stvar izpod rok, če rišemo črke z dva do tri milimetrskim peresom «Redis».

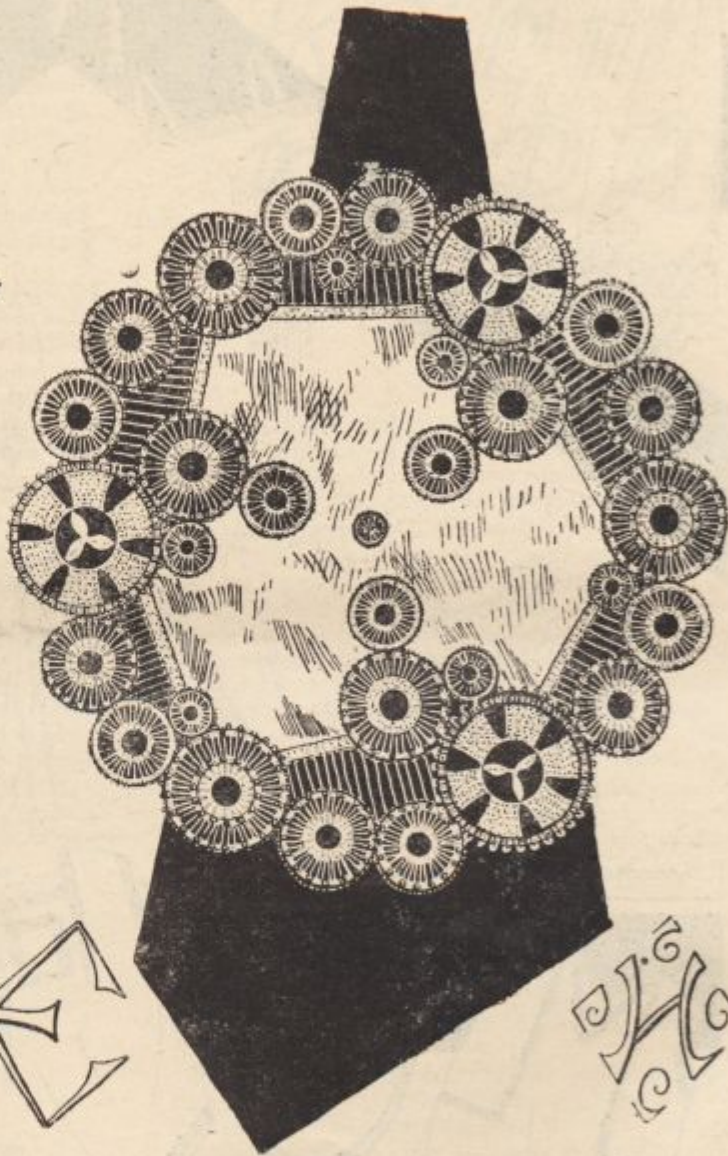
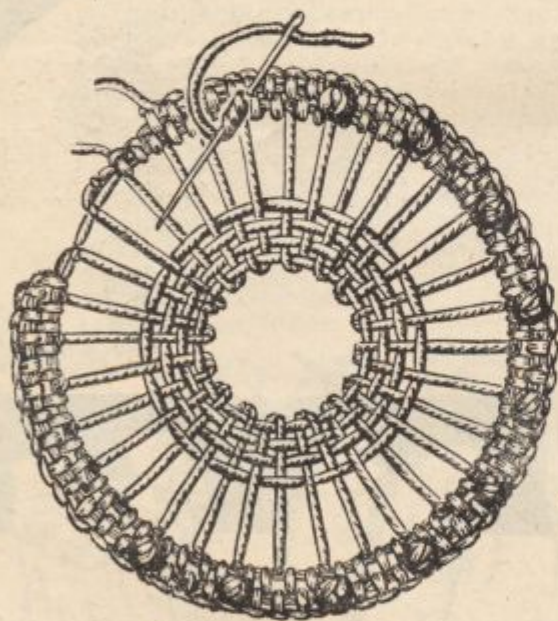
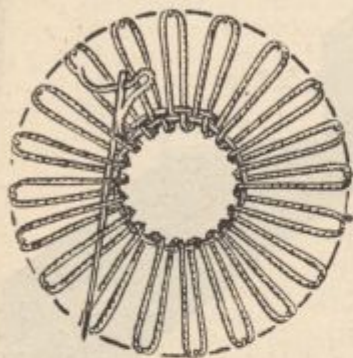
Kakor z geometričnim tipom črk, napravimo prve poizkuse tudi s kurzivnimi črkami, kakršne rabimo pri navadni pisavi, a brez nepotrebnih pridakov. Lepoto bodo tudi tu odločala ista pravila, ki smo jih gori navedli. Primerjaj monograme v sliki 6. (Nadaljevanje prih.)

1. Oblekca za pestovanje iz belega batista, okrašena s svetlomodrim vezenjem.
2. Otroška čepica iz nabranega rožastega svilenega traku in belih valansjenskih čipk.
3. Oblekca za pestovanje iz rožastega perkala, okrašena z ažurjem in vezenimi pikami.
4. Oblekca za pestovanje iz linona s plisiranim vstavkom. Sedlo je okrašeno z drobno šivanimi gubicami.
5. Oblekca za pestovanje iz belega batista, okrašena z ažurjem in filet motivi.
6. Oblekca za igranje iz svetlomodrega barhenta, pošita z olepševalnim trakom.

7. Jutrnja jopica iz vzorčaste flanelo, obrobljena z enobarvno flanelo.
8. Oblekca, pletena iz svetlorjave volne. Hlačke so pripete z gumbi na spodnji živetek.
9. Dva para domačih čevljev iz barhenta ali flanelo, kakršne lahko sešijete sami svojemu malčku.
10. Tri različne kombinacije — letne oblekce — za punčke in fantke iz enobarvnega pralnega blaga, okrašene z olepševalnim trakom ali vzorčastim blagom.
11. Dva enostavna slinčka iz belega pikeja, okrašena z olepševalnim trakom in šivanimi gubicami.

O MODERNEM VBODU

Nenavaden milje, ves v zvezdah in rožah različne velikosti, sestavljen iz večjih in manjših tenerif. Prejica je lahko različna. Delate lahko z bombažovo prejico, pa tudi z zlato nitjo. Ta milje je iz svetlorjavega etamina.

Popis dela za milje.

Najprej se zariše vzorec na milje. Zvezde se naredi vsaka zase, potem se pa prišijejo po risbi. Zvezde, ki so na blagu, se obzankajo, blago se spodaj izreže kakor pri rišeljeju. V prostoru med zvezdami se napeljejo niti in obzankajo kakor pajki pri rišeljeju.

Zvezda ima zunanji in notranji krog. Od kroga do kroga se napno niti. Ko so niti zategnjene, se ob notranji strani prešijejo tako kakor kadar krpate nogavice. Ko naredite nekaj vrst tega vboda, izdelajte in odrežite konec. Ob zunanjem krogu se potem naredi bordura, pri kateri se z začnim obodom pritrdi vsaka napeta nit. Bordura je sestavljena iz dveh vrst začnih obodov tako, da segajo vbodi druge vrste med vbode prve vrste.

Precejšnja raznolikost se lahko doseže s tem, da se menjava velikost zvezd in število vrst okoli srednje zvezde in vnanjega roba.

FANTASTICNE

DOMACE

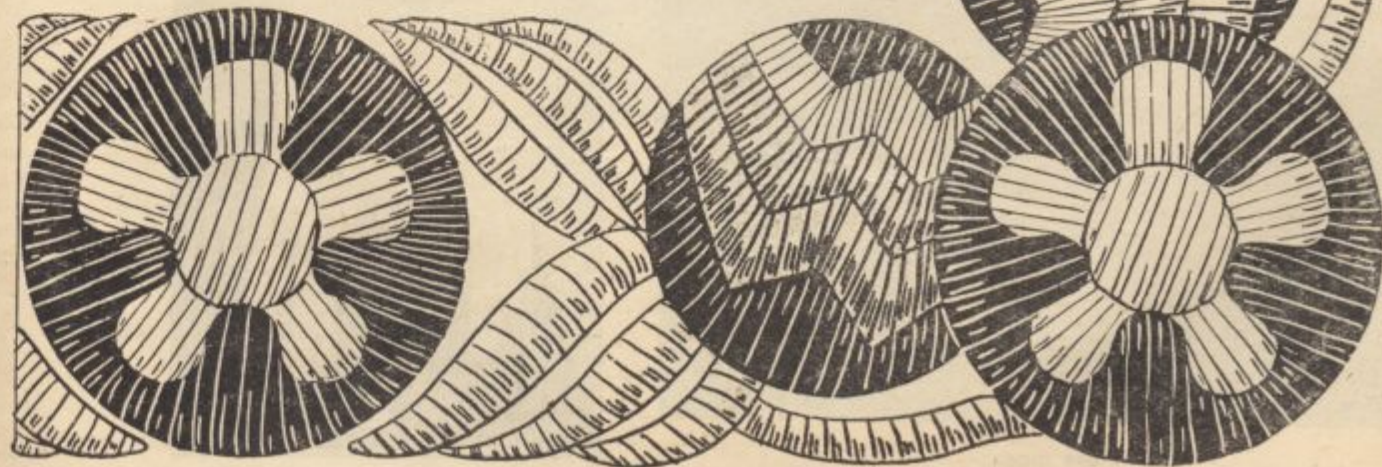
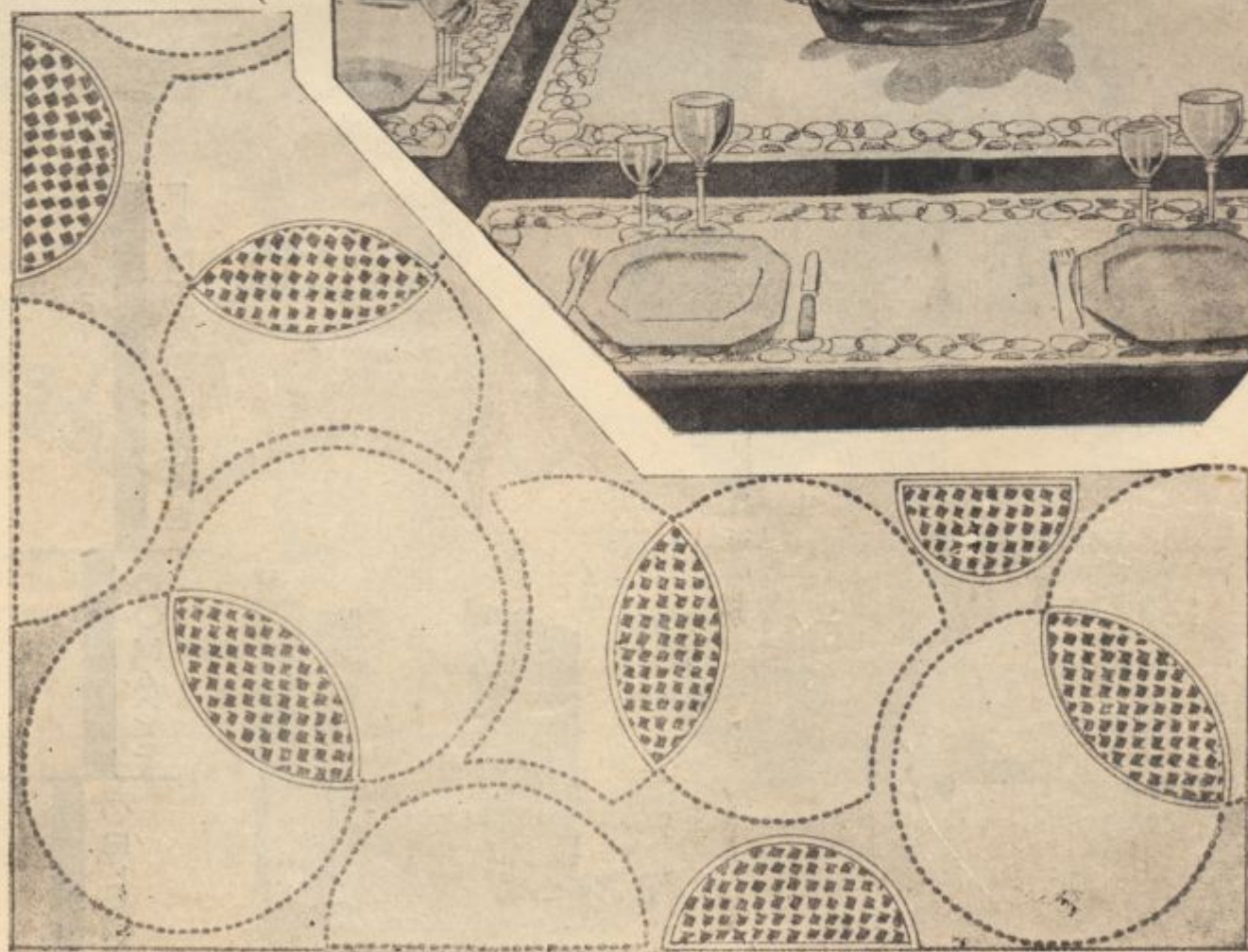
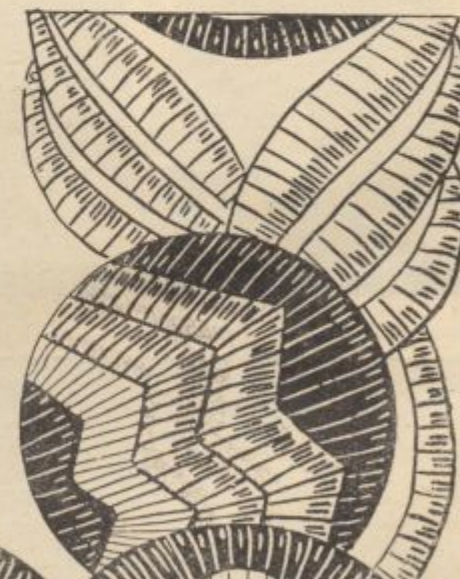
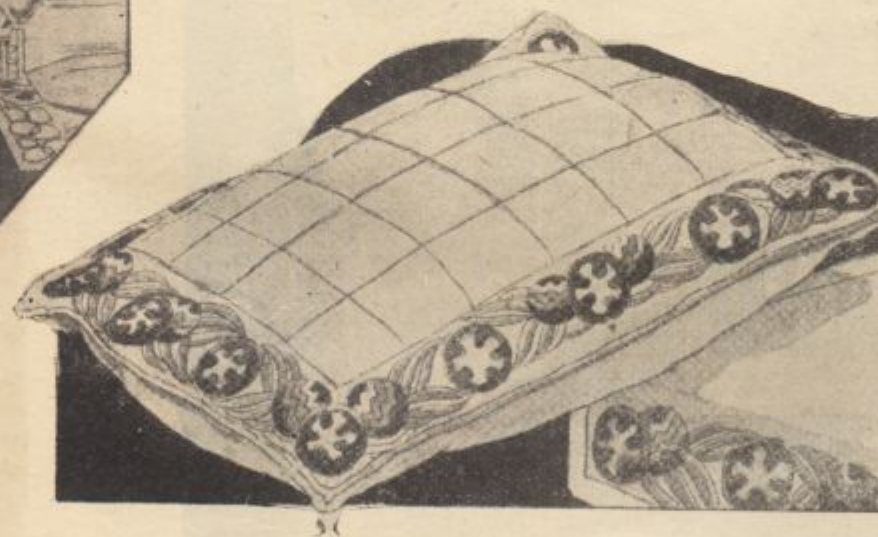
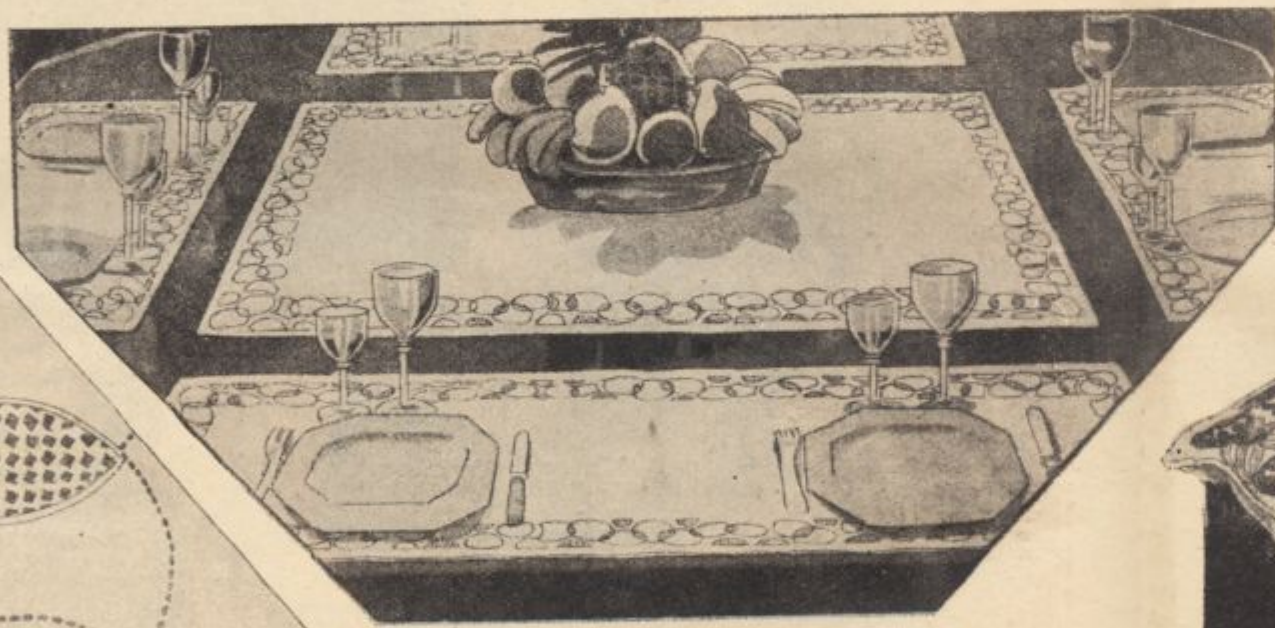
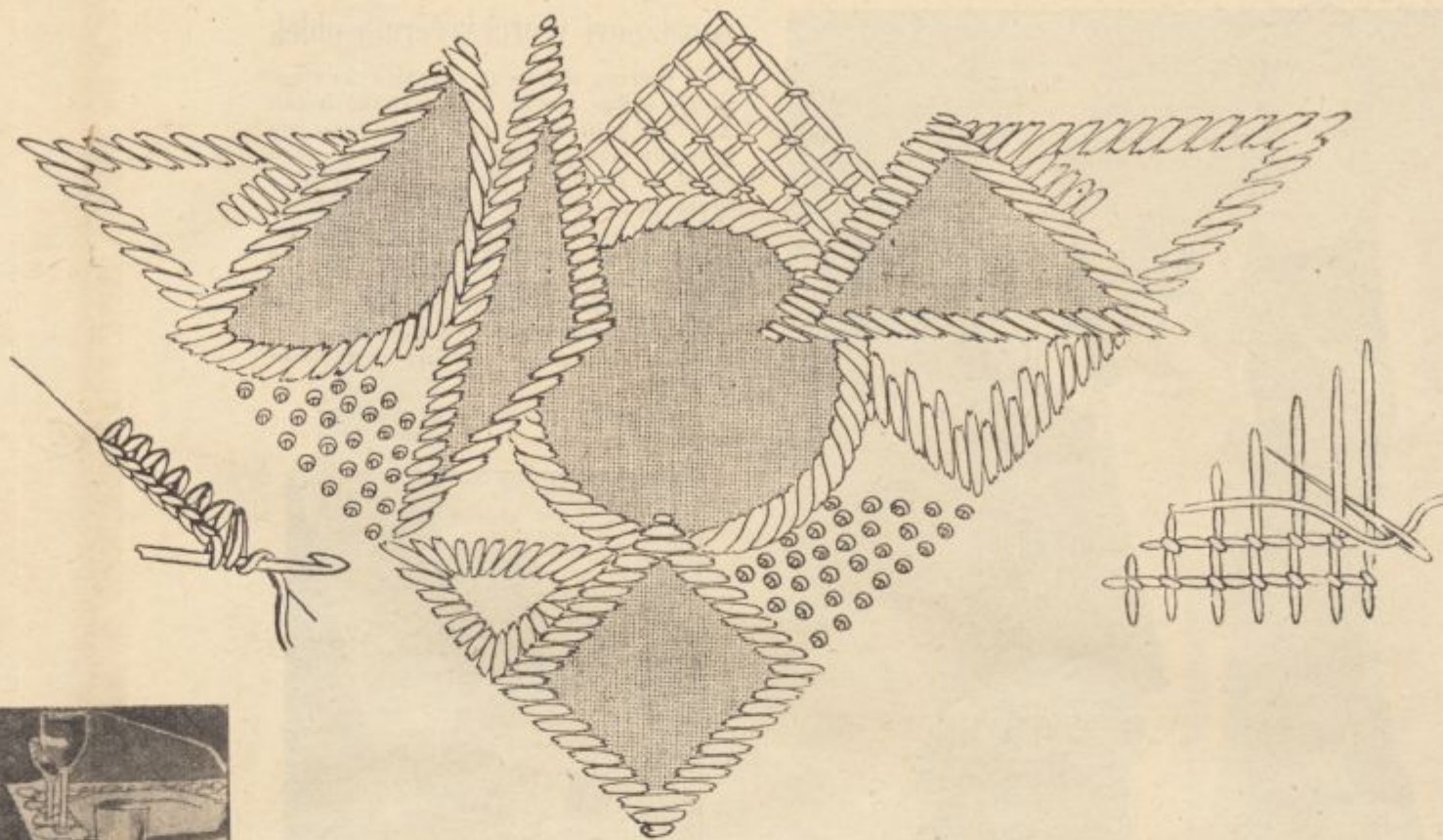
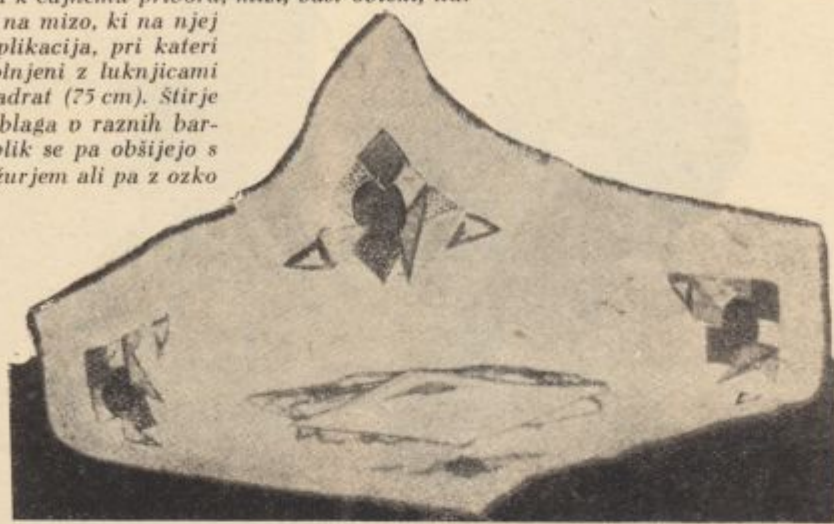
OBLIKE

MODERNA VEZENINA

Na desni strani vidite motiv za vezenje in način, kako se to dela. To je v normalni velikosti motio, ki se uveze na prti za mizo, kadar jo pogrnemo za čaj, in sicer po eden v vsakem vogalu, robovi prti pa so obkvačkani. Z istim motivom in robom so okrašeni tudi namizni prtički. — Na precej debelem hodničnem platnu se veže v več živih barvah, ki si jih lahko same po potrebi izberete, t. j. kakor se že poda k čajnemu priboru, mizi, vaši obleki, itd.

V modri so zdaj posebni prti in prtički za na mizo, ki na njej serviramo obed in večerjo. Naš vzorec je aplikacija, pri kateri so presledki med posameznimi oblikami izpolnjeni z luknjicami in s turškim poenom (vbodom). Milje je kvadrat (75 cm). Stirje prti imajo 75 x 40 cm. Oblike se izrežejo iz blaga v raznih barvah in skrbno prišijejo na osnovo, robovi oblik se pa obšijejo s celo nitjo molineja. Krajci se obrobito ali z ažurjem ali pa z ozko aplikacijo. Osnova je lahko temnejša, lahko je pa tudi nasprotno: osnova (platno, ki se nanje prišijejo aplikacije) je svetlejša, medtem ko so aplikacije v živih barvah, ali vse enake ali pa različne.

V spodnjem desnem vogalu je vzorec moderne vezenine, ki spominja na koptičen motio. S tem načinom vezenja lahko narediš lepa ročna dela, bordure na prtih, zavesah in blazinah. To je moderni način vezenja, ki je v Orientu doma. Blazina (48 x 65 cm) je iz močnega rumenkastega (ekri) platna, vezenina pa iz volne in soile rubinaste, jagodaste in tegetnomodre barve. Tekoč se dela iz tusorja in se veže z biserno prejico v dveh barvah, v zeleni in modri ali pa v črni in modri. Tekoč ima 1 m x 40 cm.

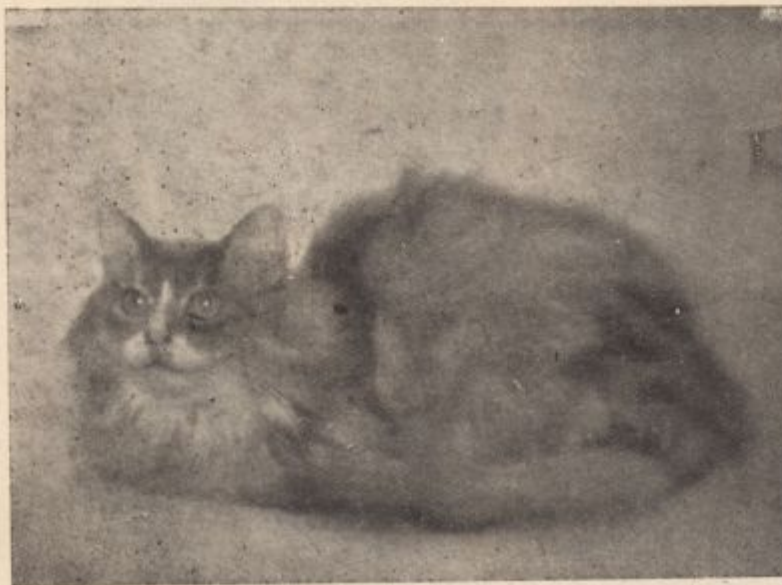

Zopet novi vzorci večernih oblek

Ta večerna obleka iz črnega satena podarja dolgo mehko linijo. Široki bogati volan je našit nizko pod boki. Zoončasto krilo ima neenako dolžino, tako da se vidijo čevlji, ki so tudi iz črnega satena. Vratna izreza je spredaj okrogla, zadaj široka in globoka. Čop iz baržuna in rožastega krep-žoržeta, ki je z velikim vozlom pritrjen na rami, pridržuje prednji del životka. Daljši konec čopa je potegnjen preko prednjika. V pasu je srebrna zaponka z rožastimi kamni. K taki obleki spadajo črne dolge rokavice.

Večerna obleka iz soilenega muselina.

Naša muca.

NAJNOVEJŠE

Popoldanska obleka, kombinirana iz svetlega in temnega krepsatena.

Luksuzna večerna obleka iz belega «pana», bogato pošita s tresami. Način pošivanja spominja na ribje škrge.

Obleka za popoldne iz vijoličastega krepsatena. Životek je kombiniran iz svetle in temne strani. Krilo, ki je zadaj podaljšano, pa je celo iz svetle.

Modni tok (toque), kombiniran iz slame in svilenega traku v zeleni barvi.

Slamnik iz črno-bege slame, kombiniran s črno klobučino.

Slamnik za vroče solnčne dneve.

Pomladanski plašč (redingote) iz rjavega (bege) tvida. O vratnik in mansete iz rjavega žameta. Krilo iz črnega satena s široko zoončasto volano.

Elegantna bluzna iz vzorčastega krepa. Tudi žabó je iz krepa, o vratnik pa je enobarven. Široki rokavi imajo ozke zapestnike.

Za večje in manjše šolarice

Preprosta oblekca za deklice iz rdeče kaše, položena v globoke gube. Ovratnik in vezanka sta iz ekri krepa.

Oblekca iz kariranega volnena blaga z zvončastim krilom. Ovratnik in zapestniki iz pralne svile.

Oblekca iz rjavega žameta s svetlim svilenim plastronom in stranskim našitkom. Gumbi so v barvi žameta.

Oblekca za dve- do triletno punčko iz vzorčastega barhenta. Krilce je bogato nabrano in prišito na životek. Vratna izreza je obzankana.

Oblekca iz enobarvne volnene flanele, obšita s trakom iz žameta.

Oblekca za šolo iz enobarvnega volnena blaga z zarezanimi žepi.

Plašček za malo gospodično iz zelene kaše. Ovratnik, podaljšan v vezanko, in zapestniki so iz kariranega volnena blaga.

Plašček s pelerino iz temnomodrega sukna z zarezanimi žepi. Zapenja se visoko k vratu.

Potočnikova Truda

Koroška povest. Češko spisala Gabriela Preissova.

Prevedel Ivan Podgornik.

(Nadaljevanje.)

Zavedel se je šele, ko ga je pogledala Truda s svojimi vprašujočimi črnimi očmi, ki so bile zdaj že zopet suhe, polne solnčnih nad.

«Kaj je res pomlad pri vas tako lepa?» je izpregovoril z negotovim glasom. «Jaz je tukaj še nisem doživel.» In Truda je ponovila tiho zadnji verz svoje pesemce: «Le pridite k nam pogledat, pa jo boste videli.»

«Morda pridem», je odgovoril učitelj s tisto maziljeno dobrotljivostjo, ki jo je večkrat zapazil pri tukajšnjem hribovskem župniku, kadar je govoril z učenci, in pripomnil s slovesnim glasom: «Ampak na eno vprašanje, Truda, mi moraš še poprej odgovoriti. Jaz sem tvoj učitelj in ti si moja učenka... Ali boš ubogala ti mene, ali boš hotela, da bom ubogal jaz tebe?»

Na to vprašanje Truda ni takoj odgovorila. Njene na stežaj odprte oči, ki so se iskriale v mladem ponosu in razodevale nekakšno bojazen, so se lovile po nazornih slikah na steni, kakor bi hotele poiskati sveta v najvažnejšem trenutku njenega življenja. Potem se je oglašila s krhkim, toda ponižnim glasom:

«Menda vendar, jaz moram ubogati vas...»

«Ni, da bi morala, ampak kar tako, iz svoje volje», je pripomnil učitelj s prijateljsko iskrenostjo.

Vsa srečna se je nasmehnila, ko je zaslišala ta znani sladki glas, ki ji je zazvenel zadnje čase v ušesih vselej, kadar je hotela v samoti misliti na kaj prav posebno lepega, in odgovorila je skoraj pobožno: «Seveda, kako pa mislite, iz svoje volje.»

«Mislim, da nisi takšna kakor tisti, ki kar tako obetajo», je rekel zaupno učitelj, ko je malo pomolčal in razmišljal, ali naj bi poslal svojo najstarejšo in zdaj že tako pohlevno učenko nazaj v snežni metež in mraz.

Truda je samo malo odkimala. Nehote si je pogladila lase, se silila, da bi bila kolikor mogoče resna, in vprašala skromno in ponižno: «V katero klop pa naj grem sedet?»

«Danes v nobeno več», je odgovoril učitelj z istim maziljenim glasom, «za danes pustimo šolo, ko ni nikogar razen tebe. Ampak veš, Truda, kaj si mislim kot tvoj dobri prijatelj?

Da ti sploh ne sodiš več sem med te otročaje. Kaj ko bi se ti doma kar sama učila iz knjig, ki bi ti jih jaz prav rad izbiral in posojal?»

Truda je globoko povescila glavo in začela nezavedno pospravljati svoje reči v torbo. Roke so se ji tresle, a z obličja ji ni izginila niti trohica tistega sladkega miru, ki ji je skrivnostno šepetal: «Iz dobre volje...» In k temu se je družil še učiteljev glas, ki jo je tako lepo vzpodbujal k vztrajnosti.

«Zvezek z današnjo nalogo bi si rad shranil za spomin, dokler ne pridem sam tja gori k vam pogledat, kakšna je prav za prav tista tvoja pomlad, ki jo tvoja duša tako živo čuti...»

Truda je samo pokimala, pustila modri zvezek na klopi in skočila urno k obešalniku po ruto, klobuček in jopico.

Učitelj je stopil h katedru, tudi sam nekam bled. Začel je brskati po papirjih, v skrbeh, ali ni morda razžalostil svoje učenke s tem, da jo odpušča na tako nenavaden način iz šole, ali ko je pritisnila Truda na kljuko pri vratih in hotela oditi, ne da bi črhnila besedico, se je še enkrat ozrla, in na licih ji je zaigral nasmeh, poln žive, trdne, sladke vere...

«Ali res pridete?» je vprašala z nevernim glasom.

«Truda!» je zaklical učitelj, kakor da ga je zapustila preudarnost. Vse bridke izkušnje z ženskami je pozabil v tem trenutku. Nova, vse drugačna pesemca se je oglasila — ali pa je bil morda samo nje dih...?

Zagnala se je proti njemu in obstala samo za korak pred njim pa ga vdano in verno pogledala.

«Ne, ne, Truda», je zajeceljal učitelj ves zmeden. «Samo roko sem ti hotel stisniti za slovo. Ali zdaj ne, saj se tako oglasim pri vas tam gori...»

«Vem, vem,» je sopnila Truda vsa srečna in prevzeta, «vi pridete! Oh, moj Bog, kako bo lepo! Kako se bom na to veselila pa nikomur povedala, ne, prav nikomur ne, samo plamenčku v naši peči.»

Zavrtila se je in odšla, oziraje se nazaj z blaženim nasmehom.

In nasmehnil se je ob tem slovesu brez besed in brez pozdravila tudi učitelj, kakor da so skozi šolska vrata, preden so se zaprla za Trudo, še enkrat dihnile vanj zadnje besede njene sladke nevezane pesemce:

«... Kadar bo pomlad...»

Truda je imela še trdno babico, ki ji je bila več ko rodna mati, zato sta se tudi ves čas tako lepo skladali kakor dve tovarišici.

Mati Potočnica je bila razumna in preudarna žena, ki je Trudo vedno samo lepo učila. Večkrat je morala svoji vnukinji očitati, da je preveč svoje glave in preživa, čisto takšna, kakršna je bila očetova mlajša sestra Vida, ki se je bila zagledala v revnega krojaškega pomočnika in brez dovoljenja staršev odšla z njim v Ameriko. In o tej zanjo skoraj izgubljeni hčeri Vidi se je babica s Trudo večkrat rada kaj pomenila. Truda ji je razbirala pisma iz Amerike, ki jih je pošiljala babici hči Vida, in ji tudi odgovarjala za babico, pa tudi sama ji je, kakor je pač vedela in znala, lepo poročala o vsem, kar se je doma zgodilo. Ta vzajemna pisma so bila kakor z obeh strani se izpopolnjujoča pesem o samem lepem. Vsaka vrstica te pesmi je razodevala, da je ta svet lep in dober tudi onkraj brega, in to je posebno slajšalo babičine stare dni. Koliko lepih fotografij je imela stara Potočnica razpostavljenih na predalniku v svoji čumnati od vseh svojih križem sveta razkropljenih otrok, ki jim je že davno odpustila, kar so ji bili kdaj hudega prizadejali.

Medtem ko stara Potočnica o teh svojih ameriških sorodnikih ni hotela nikdar nič vedeti, češ da je novice odondod prav tako ne zanimajo kakor niso nje moža, si je vendar razpostavila vse njih slike med svete podobe krog božičnih jaslí. Te jaslice so ostale še izza prejšnjih časov na hrastovem predalniku, ki ga je bila babica prinesla še z balo h hiši, pred njimi pa je gorela rdeča lučka, ki se zanjo ni zdelo starki nikdar olja škoda.

Vida je prav tako kakor Truda pisarila dolga pisma, ki je v njih podrobno opisala vsako drevesce in vsak grmiček na domačem vrtu. Pispisala je na dolgo in široko celo fižol, ki se je ovijal okrog vrtné hladnice, in tiste njegove bele in rdeče cvete, ki se že od daleč smehljajo

človeku in ki med njimi tudi metulji in ptíci tako radi poletavajo.

«Kakor bi vse to videla na svoje oči, tako se mi zdi», se je rada oglašala Truda ob takih vrsticah, babica pa je po navadi takoj priteknila: «Tudi jaz, kakor bi jih imela pred seboj!»

Pozneje je pri tej Vidini hladnici zrasel košat bezeg, koristno drevo na več strani: za otroke kot cvrtje ali pa mezga, vsem ljudem pa zdravilo za mnogotere bolezni. Kadar Vido glava boli, si jo obloži z bezgovimi listi in takoj ji odleže. «Kakor bi čutila vašo roko, mati», je priznavala Vida. «Prav ste govorili, da mora pred vsakim bezgovim grmom vsak moški klobuk sneti in vsaka ženska poklekniti. In tako se spominjam vsake vaše besede, mati, in šele tukaj v tej neskončni daljavi mi vse tiste vaše zlate besede v srcu odmevajo.»

«Vidiš», je segla starka Trudi v besedo. «Dokler se otroci drže matere in ji ne segajo više ko do komolca, nimajo tolikšnega zaupanja vanjo. Je že tako na tem božjem svetu, tudi jaz sem svoji mrtvi materi bolj verjela ko živi; dokler sem jo imela pred očmi, se mi nje besede niso zdele tako resnične.»

«Nič se nikar ne bojte za nas, mati, mi živimo tukaj kakor gospoda...» se je glasil konec pisma.

«Kaj misliš, Truda...» je vzpela babica v Trudo svoje pojemajoče oči, polne zaupanja, «veš, ta naša Vida si je katerikrat rada kaj kar na celem izmislila. Ali res misliš, da žive tam kakor gospoda?»

«Jaz pa verjamem», je pritrdila Truda s polnim prepričanjem in začele so ji rojiti po glavi takoj vse pravljice, ki jih je kdaj čitala. V eni izmed teh pravljič se je tudi naredil iz krojača imeniten gospod, nazadnje se je poročil celo s princezo. «Ali kako to mislite, babica, da si je teta Vida, kakor pravite, kaj kar na celem izmislila?» Teh besed Truda ni nič prav razumela.

(Nadaljevanje prih.)

Ekonomija domačega dela.

Dandanes živimo v drugih in drugačnih razmerah kakor nekdanj, v razmerah, zaradi katerih morajo gospodinje svoje domače delo reformirati. To je potrebno zlasti tam, kjer nimajo služkinj in morajo gospodinje opravljati domače delo same. Pri starih, morda celo dobrih navadah ni mogoče več vztrajati, ampak je treba vršiti vse domače delo z največjim varčevanjem sil, da se prihrani zdravje, ki je prvi pogoj zadovoljnega življenja. Gospodinja z rahlim zdravjem, s slabimi živci, ne more biti vesela življenja, ne more deliti veselja z družino, ne more biti sređišče veselega družinskega življenja.

Prvi pogoj delovne dietetike tiči v tem, da ne tratimo po nepotrebnem svojih moči. Domače delo se mora vršiti v vseh podrobnostih po načrtu, ki si ga napravimo že dan poprej. Domače delo je, žal, tisto nehvaležno malo cenjeno opravilo, ki je vidno šele tedaj, ako ga ne opravimo dobro. Če delamo brez reda, brez glave, brez sistema, se ustvarja v družini nerednost in tisto dražljivo ozračje, ki dela iz sicer dobrih in mirnih ljudi razdražljive, nevljudne družinske člane, ki lahko povzročajo medsebojni spor, če se ne premagujejo v besedah in dejanju.

Marsikateri gospodinja se bo zdelo pretežko, da bi delala delovni načrt za vsak dan, češ da ji že tako primanjkuje časa. A če hočete prihraniti vsaj 50 odstotkov svoje delovne energije, dajte same sebi dnevno povelje, da morate zvečer, preden greste spat, napraviti delovni načrt za drugi dan. Premislite delo do najmanjših podrobnosti, pa ne boste naslednji dan tratile časa z naknadnim delovnim programom. Delo, ki se ne vrši sistematično, se brez potrebe komplicira. Marsikaj se vzame morda dvakrat v roko, a s tem se telo in duh izčrpava.

Gospodinje, ki delajo po rečenem načrtu, delajo igraje in hitro. Ne postanejo nervozne in razdražljive, ampak si ohranijo ves dan ljubo mirnost, ki je tako potrebna za uspešno delo. Slednja jezica, vsaka nevolja ubija delovno energijo. Rada priznavam, da so okoliščine večkrat take, da nas vznemirjajo. Ali če se boste vadile, se boste tudi naučile ohraniti mirno kri v vseh okoliščinah. Ako se vas loti vznemirjenje, dajte si notranje povelje: mirnost pri vsaki okoliščini. Pri takih vajah nam dobro pomaga misel, da nas kdo vidi, ki ga čislamo, in bi se pred njim sramovale svoje razburjenosti.

Ne tožimo zaradi svojega dela. Morda res nismo bile zanje vzgojene in je težko opravljati posel, ki se nam protivi. Vdajmo se pa potrebi kakor vojaki in pomislimo, da je delo, ki ga vršimo z nevoljo, dvakrat težje. Z nevoljo ga ne izboljšamo ne zlepšamo; posilimo se torej, da ga opravimo z veseljem ali vsaj ne z nevoljo in jezo, da prihranimo več delovne energije. Nevolja in jeza manjša delovno energijo, medtem ko jo pesem in vesela misel znatno pospešuje. In navsezadnje: treba je tudi na to morda zopno opravilo gledati z njegove prijetne strani. Vse na svetu ima svojo solčno in senčno stran, ima jo torej tudi to tvoje neljubo opravilo.

Pomislite samo, koliko koristi imate od tega, če se ne vznemirjate zaradi godrnjavanja svoje malopridne služkinje. To si pač lahko prihranite. Materialna stran je pa tudi nekaj vredna.

V splošnem se pa vse na svetu lahko vrši s humorjem, zato imejmo slednje delo za sport, pa se nam ne bo zdelo težko. Tako ni skavtu nobena težava, če živi v

gozdu na primitiven način, ker ima vsakršno delo za sport, a nikdar ne za ukazano dolžnost.

Naučiti se je treba za vse, kar delamo, najti prilično, zmeraj prijetno stran, nje sence pa ne glejmo.

Ako ohranite mirno kri in veste, kaj in kako boste delale, vam ne bo težko delo dobro izvršiti. Da opravljate isto delo dvakrat in še povrh z neuspehom, je po navadi kriva vaša razmišljenost. Če vršimo svoje delo z glavo, je delo uspešno, zlasti še če vemo, da ga bomo dobro opravile. Ako pa se poprimemo dela z dvomom in bojaznijo, je že naprej uničen uspeh. Za uspešno delo mora biti varna roka operaterja, pa izvršite morda tudi nenaavadno ali neprijetno delo z nepričakovano spretnostjo in z nepričakovanim uspehom. Pogum in veselje do dela nam zagotovi uspeh.

Naposled moramo pripomniti še tole: navidezna varčnost nekaterih gospodinj, ki si ne privoščijo pri dnevnem naporu niti trohe odmora, je silno slaba ekonomija dela.

Utujen človek dela zmeraj slabše in počasneje kakor tisti, ki si je za trenutek oddehnil. Če izgubimo z odpočitkom nekaj minut, pa je potem naše delo tem intenzivnejše, pri čemer se hrani tudi zdravje, ki je pogoj vsega dela.

Gospodinje, potrudite se s telesnimi in dušnimi silami gospodariti tako, da vam vedno nekaj časa ostane za odih in za duševno hrano. Najbolj gospodarsko in harmonično živi tisti, kdor zamenjava fizično delo z duševnim.

Deset pravil moderne gospodinje.

1.) V kuhinji imej vse, kar potrebuješ, kolikor mogoče blizu, tako rekoč pri rokah. Vse bodi na svojem mestu in v redu, da ti ni treba nobene reči iskati ter tritati čas ter gibanje nog in rok.

2.) Opravo v kuhinji uredi in postavi tako, da bodo miza, kredenca, umivalnik blizu ognjišča, tako da boš z najmanjšimi kretnjami izvrševala svoje delo, zakaj s tem si prihraniš svoje moči.

3.) Vstajaj tako zgodaj in ob pravem času, da boš dnevno delo opravila spešno in brez utrujenosti.

4.) Delo si vselej razdeli dobro in preišljeno. Delaj tako, da se strinja opravilo z pravilom kakor kolesca v uri. Dobra gospodinja ne deva križem rok in ne preišlja, češ, kaj pa zdaj.

5.) Delo si razvrsti po času in glej, da ga končaš ter si prihraniš kar največ časa in kretenj. To se doseže samo s preišljenim delom in vajo.

6.) Izvršuj vsako delo, če je še težje, z veseljem, ljubeznijo in dobro voljo. S popevko na ustnicah, s smehljajem v očeh primi za delo in hitro boš uvidela, kako je delo prijetno.

7.) V kuhinji skrbi za popolno čistoto in jo imej pri delu tudi sama zmeraj pred očmi. Skrbi pa tudi za dober zrak. Kuhinjo je treba še večkrat zračiti kakor sobe, zakaj nič ne škoduje tako telesu in polti kakor nezdravi, s parami nasičeni kuhinjski vzduh.

8.) Skrbi vedno za primerne zaloge (po svojih razmerah seveda) v shrambi. Vse naj bo na svojem mestu v vrečicah ali posodah, označenih z napisi, da ni nepotrebnega odpiranja. Čas, ki ga izgubiš z iskanjem, težko dohitiš.

9.) Pri kupovanju živil glej bolj na kakovost kakor na ceno. Dobro blago dá dobro hrano, in čas, ki ga porabiš za prebiranje manj vrednega blaga (leče, fižola itd.), je izgubljen.

10.) Kuhinja ti bodi ljub kraj, kjer pripraviš z modernim orodjem in kar mogoče majhnim naporom tečno hrano za člane svoje družine, da jo ohraniš zdravo in čilo. In zaradi tega glej, da bo jed ne samo dobro pripravljena, temveč tudi kar se dá okusna. Na ta način bo rodilo tvoje delo obilen sad.

Pomenki o kuhi.

Ako hočeš pripraviti krepko juho, duši v kozici na masti nekoliko jušnih korenin, čebule, zelja ali svežih grahovitih luščin, kosti in jeter na zmernem ognju toliko časa, da zelenjava lepo zarumeni; nato zalij z juho in stresi k juhi, da se skupaj z mesom dalje kuha. Tako postane juha mnogo krepkejša, kakor če deneš sirovo zelenjavo hkrati z mesom v lonec.

Obare pripravljamo iz telečjega mesa, jagnjetine, kunca ali perutnine. Za obaro pripravimo svetlo prežganje, med katero denemo precej drobno zrezane čebule. Zaradi boljšega okusa dodamo obaram malo gob, cvetače (karfijole) ali pa glavice od beluš pa nekaj drobno zrezanega peteršilja. Okisamo jih z dobrim vinskim kisom, še boljše pa so z limonovim sokom. K obaram se podajo ajdovi žganci.

Meso s hrenom. Za to vzamemo telečjo ali svinjsko glavo ali pa telečje ali svinjske noge, jih skuhamo z jušnimi zelenjavami na tesnem in nekoliko okisamo. Ko je meso mehko, ga denemo na gorak krožnik in postavimo na gorko. Juho pa še pokuhamo, potem pa precedimo na meso. Zraven damo hren.

Sočno pečenko pripravimo iz lepega kosa od goveje-ga stegna ali križa. Odločimo kosti in kožice, ga potolčemo, nasolimo in popoprano. V kozico denemo masti in narezane prekajene slanine, precej zrezane čebule in jušnih korenin. Ko to zarumeni, vložimo meso in ga od obeh strani zapečemo, nato pa s kropom zalijemo toliko, da je meso pokrito; nato pustimo, da se dve do štiri ure na zmernem ognju dobro pokrito počasi duši. Ko se vsa voda pokuha in je meso mehko, ga vzamemo na desko in zrežemo na lepe kose, omaki pa dodamo nekoliko moke, paradižnika, če treba še malo zalijemo, pokuhamo in pasiramo. Meso zložimo na pogret krožnik in oblijemo z omako. K tej pečenki se podajo krušni cmoki, makaroni ali rezanci.

Ocvrte telečje zarebrnice (karmenateljci). Telečje zarebrnice osnažimo vseh kožic in končnih kosti, potolčemo in nasolimo, in sicer eno uro pred uporabo. Potem jih povaljamo v samih drobtinah ali pa prej v moki, potem v stepenem jajcu in drobtinah in jih v vroči masti lepo rumeno ocvremo. Za prikuho solata.

Koštrunove zarebrnice osnažimo vseh kožic in zarebrnice nekoliko potolčemo, preslaninimo s prekajeno slanino, nasolimo in popoprano, nato pa dušimo v kozici na masti z drobno zrezano čebulo. Pomalem zalivamo z juho, da se zmechajo in lepo zarumenijo. Nato jih zložimo na gorak krožnik. Omako zalijemo z juho; ko prevre, jo precedimo čez meso. Zraven damo pečen krompirček ali pa zelen grah.

Sirove culice. Žvrkljaj eno jajce z nekoliko mlačne slane vode in zamešaj v skledi s tri četrti litra moke v mehko testo, ki ga potem na deski dobro obdelaj, da je gladko. Ko nekoliko počije, ga razvaljaj in razvaljanega razreži na enakomerno velike štirioglate krpice. Na vsako krpico deni po pol žlice sirovega nadeva in zapogni testo kakor pri žlikrofih, da nadev ne uhaja. Ko so vse culice napolnjene, jih skuhaj v slanem kropu, pusti, da pol ure vro, nato jih poberi s penovko iz kropa. Zloži jih v pogreto plitvo skledo in zabeli s

prešnim maslom in drobtinami. Daš jih postni dan na mizo, same ali pa s fižolom v omaki.

Opomba: V številki 3. našega lista je recept za nadev sirovih culic.

Zelenjadni vrt.

Ko pomlad cvetoča pride
in odklene temna vrata,
z radostjo nas vse obide,
doba nam zasije zlata.
Ljubi maj, krasni maj!
Konec zime je tedaj.

Sredi maja smo. Na vrtu mora biti zdaj domalega že vse posejano in posajeno. Različne vrste poznega zelja in ohrovt, ki aprila meseca še niso bile posejane, je treba posejati vsaj pred sredo meseca maja. Prav tako je treba še enkrat posejati zgodnje kolerabce in zelje, solato, korenje, špinačo, grah itd., nekaj zato, da se junija meseca izpraznjene gredice že zopet lahko posade, nekaj pa zato, da imamo vedno svežo zelenjavo.

Razen tega je treba kmalu posejati in posaditi tudi ohrovtovo brstje, da bodo sadike do jeseni dovolj močne.

Tudi na rdeče, bele in črne redkvice ne smemo pozabiti.

Po 10. maju je treba posaditi vse vrste fižola, kumare in navadne buče, če je vreme ugodno. Preden vzkale, bodo trije ledeni svetniki (Pankracij, Servacij, Bonifacij) in «huda Zofka» (sv. Zofija) že izgubili svojo pravico, ko bi pa le prišli še mrazovi in slane, je treba vse te sadeže pokriti. Če pa nismo bili dovolj previdni in nam slana posetev posmudi, je najbolje, da še enkrat sadimo. Ako fižol in kumare niso vzkalile, naj se takoj druge posade, seme naj se pa poprej namoči.

Sredi maja morajo biti zelena, česen, čebulnice itd. posajene.

Konec maja je treba presaditi kumare, buče, melone, fižol itd., ki smo jih vzgojili v gorkih gredicah. Ponoči pokrivajmo vse te sadeže s kozarci ali pa rožnicami, zakaj noči so še vedno lahko mrzle, te rastline pa pozebejo že pri +1—2° R.

Tudi novozelandsko špinačo, paradižnike in papriko, ki smo jih vzgojili v rožnicah, je treba zdaj presaditi na gredice, ki pa naj bodo bolj v zatišju, in ne na ostrem prepihu.

Konec maja se še lahko poseje zimska endivija, ampak ne dosti, ker gre poleti hitro v cvet. Visoki grah je treba z vejicami podpreti, kakor hitro je 10 do 15 cm visok.

Prve jagodne vitice je treba poščipati in cvetoče jagode v suši dobro zalivati.

Kdor ima beluše, naj jih začne vezati, ampak le debelejšje. Mladih prva leta ni treba rezati, ker jim škoduje, če se pred 3. ali 4. letom režejo.

Meseca maja je že več gredic potrebnih, da se okopljejo in oplevejo (salata, čebula, česen, kolerabice, grah), sadike, zlasti ohrovt in zelena, pa ob suši zvečer in zjutraj zalivajo in ob dežju pridno z gnojnico polivajo.

Stežice med gredami naj bodo vedno lepo čiste, plevel naj se meče na poseben kup, v mrzlih nočeh pa naj se občutljivejše rastline kolikor mogoče zavarujejo.

Kotiček za zdravje

Kaj bi morala vsaka mati vedeti o otroških boleznih.

Pogoste, dostikrat nevarne nalezljive bolezni, ki se zadnja leta pri nas pojavljajo, so nam zopet pokazale, kako važno je, da že prve znake bolezni pravilno spoznamo in čimprej vse potrebno ukrenemo, da se prepreči širjenje take nalezljive bolezni. Pri tem pa lahko pomaga vsakdo s tem, da pri vsaki bolezni, ki se mu zdi količkaj sumljiva, takoj pokliče zdravnika in ne čaka, da se bolezen razvije ter dobi resnejše oblike.

Seveda je treba za to najprej poznati najvažnejše bolezenske znake otroških nalezljivih bolezni, ki so pri nas najbolj razširjene.

Izmed najnevarnejših takih bolezni je škrlatinka. Prvi znaki te bolezni, ki se pojavijo nekako 3 do 6 dni po infekciji, so vnetje grla in velika vročina, včasih tudi bruhanje in glavobol. Značilen za to bolezen je škrlatno rdeč izpuščaj na koži, ki se pokaže po navadi drugi dan, in sicer najprej na notranji strani beder, potem na obrazu in na vratu ter pokrije kaj kmalu vse telo razen čela in brade. V lahkih slučajih vročina največkrat že po nekaj dnevih polagoma poneha in izpuščaj izgine. V tretjem ali četrtem tednu bolezni se začne koža po vsem telesu lupiti, zlasti na rokah in nogah, kjer se koža v manjših ali večjih kosmičih popolnoma olušči. Škrlatinka je nevarna posebno zaradi bolezni, ki jo spremljajo ali ki jih povzročijo, kakor težko vnetje grla, gnojenje v srednjem ušesu, obolenje srca, členkov, gnojenje vratnih žlez in vnetje ledvic, ki podaljšajo bolezen za tedne ali celo mesece in otroka zelo oslabe. Škrlatinko spoznamo največkrat šele takrat, ko se začne koža luščiti ali pa ko se pojavi pri škrlatinki tako pogosto vnetje ledvic (vidno zmanjšanje vode in otečenje kože na rokah, nogah in na vekah). Škrlatinka ni nalezljiva, kakor jih veliko misli, šele od trenutka, ko se začne koža lupiti, ampak že takoj od početka. Zadnji čas so ameriški zdravniki odkrili povzročitelja škrlatinke in sestavili zdravilni serum, ki se že na večini otroških klinik z uspehom uporablja za obrambo pred škrlatinko, kakor tudi za njeno zdravljenje.

Veliko bolj nedolžna otroška bolezen so ošpice. Začne se nekako 10 dni potem, ko jih je otrok nalezil, po navadi z vročino, vnetjem veznice in sopil ter s suhim kašljem. Dostikrat se tudi pokažejo na sluznici lic in na mehkem in trdem delu neba v ustih nekakšne majhne belkaste modrikaste lise na rdeči podlagi. Vročina naslednje dni po navadi nekoliko poneha, zato pa tretji ali četrti dan potem, ko se je pokazal izpuščaj, zopet narase do 40° C ali še više. Izpuščaj pri ošpicah tvorijo rumene ali rjavordeče lise, ki so velike kakor leča ali bob in se običajno pojavijo najprej na obrazu ter napravijo kožo lisasto. Po dveh do treh dnevih vročina poneha, izpuščaj obledi in v drugem tednu boleznici se koža olupí.

Tretja bolezen s kožnim izpuščajem je rdečina (ruske pike), ki je tudi nalezljiva in se začne z vročino, slabo voljo in z bolečinami v vratu. Izpuščaj se pokaže za ušesom, na čelu in na licih v podobi malo vzvišenih, škrlatno rdečih, kakor glavica bucike majhnih lis, ki se razširijo po vsem telesu. Ti izpuščaji pa niso tako zobčasti in neenakomerni kakor pri ošpicah in se tudi ne prelivajo drug v drugega, ampak je med njimi precej

prostora. Izpuščaj po enem ali dveh dnevih izgine in v 5 do 6 dnevih je otrok zopet zdrav. Značilni znak, po katerem se rdečina loči od ošpic, je zatečenje žlez na tilniku.

Nadaljnja zelo nedolžna otroška bolezen je škrlatinki zelo podobna tako zvana «četrtá bolezen». Začenja se z vročino 38 do 39 stopinj. Dan kesneje pa se že pokaže izpuščaj kakor pri škrlatinki. Ta izpuščaj traja dva do tri dni, nakar se v majhnih luskah odluščí. Podobna je ta bolezen škrlatinki, ker je v zvezi z bolj ali manj močnim vnetjem bezgavk.

Prav nič nevarne, toda zelo nalezljive so norice. Pri tej bolezni se pokažejo najprej na obrazu majhne napetine, ki se izpremene kesneje v mehurčke in se razširijo na različne dele telesa. Mehurčki se po navadi po enem ali dveh dnevih posuše in odpadejo. Vročina se le redko pojavi. Povprečno je bolezen v 8 do 10 dnevih končana.

Najbolj razširjena otroška nalezljiva bolezen je oslovski kašelj. Bolezen se prične nekako 13 dni po okuženju z nahodom in navadnim kašljem, največkrat brez vsake vročine. Šele po enem ali poldrugem tednu nastopijo piskajoči, krčeviti napadi kašlja, ki ima bolezen po njem svoje ime, in ki trajajo tudi po več minut ter se pogosto končajo z bljuvanjem. Napadi se vrste v različnih presledkih 10krat do 50krat v 24 urah, ponoči dostikrat bolj pogosto kakor podnevi. Med posameznimi napadi so videti otroci največkrat popolnoma zdravi. Bolezen sama traja večkrat po več tednov, kar otroka zelo zdela, nima pa v splošnem nobenih slabih posledic.

Nalezljiva bolezen, ki se loti samo majhnih otrok po prvem letu, je mumps ali vnetje priušesne slinavke. Nekako 14 dni po infekciji dobi otrok vročino in se mu naredi pred ušesom in za njim boleča oteklina, včasih samo na eni, po navadi pa na obeh straneh. Priušesna slinavka običajno v enem tednu zopet izplahne brez kakršnihkoli posledic. Le redko se zgnoji. Opomniti je treba, da se pri dečkih včasih pridruži tudi oteklina mod.

Pri epidemičnem ohromenju pri otrocih se pojavi poleg nedoločnih znakov (nahod, kašelj in vročina) kmalu tudi ohromitev posamičnih ali vseh udov, včasih tudi ohromitev tilnika ali hrbta.

Najnevarnejša nalezljiva bolezen naših otrok pa je še vedno davica (difterija), ki jo povzroča neka vrsta bakterij, tako zvani difterijski bacil, in ki nastopi dva do pet dni po sprejemu nalezljive snovi. Navadno se začne bolezen z glavobolom, vročino in splošno utrujenostjo, ki se ji dostikrat pridružijo bolečine v vratu in težko požiranje. Na bezgavkah in na jezičku se pokaže oteklina in rdečica in kmalu se napravi rumenkasta umazana obloga, ki pokrije vse bezgavke in se lahko razširi tudi na nebo in grlo. Če se razširi obloga na grlo, lahko začne pohajati sapa in nastane nevarnost, da se otrok zaduši. Samo če se bolezen o pravem času spozna, se lahko uspešno uporabi serum proti davici. Zato je pri vsakem vnetju v grlu dobro, da pokličemo zdravnika, ki naj bakteriološko preišče grlo. Serum proti davici ima poleg zdravilne moči tudi priznano lastnost, da obvaruje zdrave ljudi pred davico. Če se torej pojavi v rodbini davica, je najbolje, da se dajo takoj vsi rodbinski člani s sluzinčadjo in bolniško strežnico vred cepiti s serumom.

Če bodo bistvo nalezljivih otroških bolezni tudi v širokih plasteh naroda vedno bolj in bolj spoznavali, se bodo lahko v še večji meri kakor doslej zdravi otroci obvarovali pred obolenjem, bolni pa pred težkim potekom bolezni.

Kje Vas boli?

(Kratek leksikon bolezni.)

Črevesni akutni katar

nastane vsled uživanja neprikladnih jedil, prehlajenja, infekcije. Znaki so: Bolečine v trebuhu, proliv, včasih povišana temperatura. Zelo pogosto zbolijo v takih slučajih tudi želodec. Pomanjkanje teka, bljuvanje, pritisk na potrebo.

Nega: Če ste si pokvarili želodec, vzemite najprej ricinovo olje, da očistite črevesje od škodljivih ostankov jedil. V težjih slučajih naj leži bolnik popolnoma mirno v postelji in naj se dobro prepoti. Dajajte mu čaja, sluzaste juhe (ne mleka!) in sredstev, ki zapirajo. Pri otrocih prenehajte z materinim mlekom, kuhajte jim čaj in pokličite zdravnika.

Hripa (španska bolezen).

Španska bolezen nastopi nenadoma z visoko temperaturo in občutkom mraza (bolečine v glavi, očesnih votlinah in udih), splošna slabost in zbitost, utrudljivost, pomanjkanje teka, nespečnost, po nekoliko dneh dobimo znake prehlada (nahod, hripavost, bronhialni katar, kašelj, včasih tudi močne prebavne motnje, bljuvanje in proliv).

Po prestani bolezni naj se skrbno pazimo, ker nam hripa večkrat lahko pusti druge neprijetne bolezni. Iz hripe se lahko razvije tuberkuloza, vnetje srednjega ušesa, pljučnica, dolgotrajne srčne motnje itd.

Nega: Bolnik naj gre takoj v posteljo. Odloči naj se od drugih oseb, ker je hripa nalezljiva. Dajajte mu sredstva za potenje, mokre mlačne ovitke, pri zaprtju ricinovo olje. Tudi aspirin je dober, pa ne preveč, ker sicer srce oslabi. Poklicati je treba nemudoma zdravnika in ostati v postelji, kakor dolgo zdravnik odredi.

Influenca (glej: Hripa).

Ishias.

Trganje od zadnjega dela telesa do kolena. Nogo drži bolnik pri hoji vedno stegnjeno, če sede ali se pri-pogne, ima povečane bolečine. Pogosti vzroki so: zaprtje, nosečnost, prehlad, prenaporno delo, sifilis, sladkorna bolezen itd.

Nega: Bolnik naj ostane v postelji, naj se masira, koplje in deva tople obkladke na bolni del; pri prehlajenju aspirin.

O lepoti

Pet zapovedi Joane Grawfordove.

Prvič: Ženska, ki hoče biti lepa, naj nikar ne posnema drugih in naj nikdar ne misli, da bo tisto, kar se drugi ženski poda, kar njo dela lepo — tudi zanjo pomenilo isto vrednost. Veliko laže ji je biti lepa v navadni, preprosti obleki kakor v kompliciranih večernih toaletah. To je resnica, ki vanjo velik del žensk ne verjame, ali ona zato vendarle ne preneha biti resnica.

Drugič: Okraskov in nakita v preveliki meri se je treba varovati. Okraski sicer res povzdignejo obleko, toda oni so hkrati tudi nevarnost, ki je bila že dostikrat vzrok, da je marsikatera neoprezna dama v družbi postala smešna.

Tretjič: Barva je odločilne važnosti. Vsaki ženski se ne poda vsaka barva ali, bolje povedano, vsaka niansa. So ženske, ki se jim modra barva kaj dobro prilega, medtem ko že vijoličasta nepovoljno vpliva na lepoto njih pojave.

Četrtrič: Dokler ženska ne stopi pred ogledalo in vestno ne preštudira svojega tipa in figure, ji ne bo nikdar uspelo, da si izbere pravo toaleta. Dobro poznavanje lastne lepote je več vredno za okusno oblačenje kakor najboljša šivilja. Dobro poznavanje svoje figure omogoča ženskam majhne rasti, da so videti večje, a prav tako omogoča tudi vse korekture linij na bokih, nogah itd.

Petič: Individualnost je poglavitni, prvi in zadnji činitelj moderne lepote in elegance. Individualna je ženska takho tudi, kadar nosi samo določne obleke; ni treba drugega kakor samo to, da si pred ogledalom odpre oči.

Ali je potrebno, da negujemo svojo zunanost?

Naročnicam, ki so nam zadnji čas pisale, naj prinašamo članke o negi telesa, sporočamo, da bomo v prihodnjih številkah priobčili tele članke:

- 1.) Lepa, čista koža.
- 2.) Obraz si lahko masira vsaka sama!
- 3.) Mrzla voda in krtačenje napravi žametno kožo.
- 4.) Če se sveti nos.
- 5.) Parne kopeli pospešujejo lepoto.
- 6.) Šminka in puder ne dajeta lepote.
- 7.) Negovana polt obličja pomlaja.
- 8.) Spanje je važno za lepoto.
- 9.) Nega oči in obrvi.
- 10.) Dlačice na obrazu se lahko odpravijo.
- 11.) Proti gubam pomaga kamilični čaj.
- 12.) Nožne kopeli proti glavobolu in živčnim boleznim.
- 13.) Lepota in notranji mir.
- 14.) Energija proti debelosti.
- 15.) Nasilno hujšanje ni zdravo.
- 16.) Pridobitev vitkosti.
- 17.) Kdor hoče ostati vitek, zjutraj ne sme veliko jesti.
- 18.) Mlečne jedi niso za duševne delavce.
- 19.) Hujšati se mora počasi.
- 20.) Negovane roke so lepe.
- 21.) Roke gospodinje.
- 22.) Limonov sok mehča roke.
- 23.) Roke so značilnejše ko obraz.
- 24.) Roka in značaj.
- 25.) Lepe lakti in ramena.
- 26.) Kako dosežeš vitke gležnje.
- 27.) Samo zdrava noga je lepa.
- 28.) Prehrana.
- 29.) Sladkosnednost je kvarna lepota.
- 30.) Lepota zob.
- 31.) Negovanje las.
- 32.) S premastnimi lasmi je ravnati z vso skrbnostjo.
- 33.) Suh lasje zahtevajo posebno nego.
- 34.) Kratki lasje so bolj izpostavljeni prahu kakor dolgi.
- 35.) Milina in ljubkost se da priučiti.
- 36.) Lepe kretnje.
- 37.) Gospodinja zjutraj.
- 38.) Vaje, s katerimi dosežeš gracioznost.
- 39.) Pet minut za gospodinjo in deset minut za ženske, ki se udejstvujejo v raznih poklicih.
- 40.) Moderni in individualni tip.
- 41.) Kdo se sme šminkati.
- 42.) Lepota in moda.
- 43.) Ne zanemarjaj se doma.
- 44.) Kako naj se oblači gospodinja.

NASA DECA

Tilda in Bertič Jaukova, ki pošljata pozdrave iz Suhe (Dol. Jelenje) v Hrvaškem Primorju.

Mala Milica Kosmova iz Laškega, o kateri piše mamica v četrti številki na strani 154.

Velecenjena gospa urednica! «Bi? Ne bi? Pa bom!» Namreč, poslala Vam svoj prvi poizkus fotografiranja. Na cvetno nedeljo je nesel naš Marko-Mario svojo prvo butaro — tu v Suhi Krajini pravijo — «pušelj».

Dve leti ima in je — za zdaj še sinček-edinček. Prav moško se je držal in objemal svoj «pušelj», ki je bil ovit s staro-kranjsko svileno ruto in ovenčan oziroma okrašen s pomarančami, jabolki in svilenimi trakovi. Da bi mu nobena butara v življenju ne bila nikoli težja kakor ta!

Vedela bi Vam, c. gospa urednica, cele knjige pripovedovati. — Pa saj so si vsi otroci slični v svojih izrazih, dejanjih itd. Seveda se zdi vsaki mami — posebno še mladi mami — njen ljubček najlepši, najpametnejši itd. Sicer pa bova z možem o počitnicah spisala knjigo o našem Marku. Čeprav ne bo za javnost, bo pa njemu in nam v spomin, da se ne izgubi in pozabi kos zlate dobe — detinskih let.

Nekaj originalnih (vsaj jaz menim tako!) Vam pa le hočem servirati. Popoldanski čaj. Jaz pijem le neoslajen ali prav malo oslajen čaj, mož pa zelo, zelo sladkega. Pa še medu pridene. No in moj mož da nekoliko svojega čaja sinku, ki ga s slastjo popije. Nato mu dam pa še jaz svojega. Tu se namrdne in pravi lakonično: «Voda!» in že si pere ročice v mojem čaju.

Nekoč začujem zjutraj nenavaden smeh in šunder v razredu — takoj nato zopet vse tiho — zopet smeh. Pristopim. Na katedru prav moško stoji mali frkolinček Marko-Mario — napihnjena žabica in v vseh višinah ukazuje: «Čitaj, Babič! Čampelj, lepo piši! Otroci, tiho!» in vsa mogoča povelja in vprašanja, ki jih je kdaj slišal od mene, če je bil kdaj za malo časa v razredu. Ker sem stala skrita pri peči, me niso videli niti otroci niti Marko. Kar naenkrat vzame paličico v roko in reče otrokom: «Zdaj pojkat (peti)!» In že intonira: «Ciciban, cicufuj, kaj ti to ptiček poje» (namesto: kaj ti to ptička prepeva). Zdaj se pa res nisem mogla več premagovati in že mi je visel na vratu in me poljubljal —: «Ne bit huda, mamica, tako prijat'la!» — To je njegov večni refrain, če se boji kazni.

Ako bi imeli uporabo in bi se strinjalo s programom Vašega lista, bi Vam prav rada kaj napisala iz življenja vaše učiteljice — komično in tragikomično, ter tudi iz življenja naše največje trpinke — žene-matere kmetske žene. Nimate pojma, koliko je tu skritega trpljenja in požrtvovalnosti. — Bodi dovolj za danes!

Iskreno pozdravljam vdana

Saša Tavželj-Koštiálova,
učiteljica v Hinjah pri Žužemberku.

*Le lasje
valovito padajo*

*napravit
je to*

ELIDA
SHAMPOO

Gospa! Kakšen je moj ptiček, naj Vam karakterizira nekaj primerov. Mlajši bratec leži v Miloševi postelji, čemur se dečko čudi in protestira. Na vprašanje, kje bo Bojan ležal, odvrne: «Naj leži na tleh.» Ko mu pa raz-

ložim, da Bojan ne more ležati na tleh, odgovori samozavestno: «Drugo mu kupite, dosti imate denarja.»

Če ga vprašate, koliko je star, Vam odgovori: «Veliko mesecev.» Če dobi atek pošto, takoj vpraša, ali je kaj zanj; atek mu da nekaj pošte, ki zanj nima vrednosti, in Miloš jo prebira. Če ga vprašate, kaj je zapisano, Vam bo vedno odgovoril: «Miloš Gregorčič.» Večkrat prav imenitno sedi na stolčku in pravi: «Mamica, atek zdravnik, tudi Miloš zdravnik.» Pravi, da atek v «linarijski sobi žene naže». O še dosti jih slišimo, pa še take, da pridemo vsi v zadrego in Vam jih ne moremo povedati. Dečko ima preveč odprte oči, pa mu ne smemo zameriti, če preveč vidi v kljub vsej pažnji.

Z odličnim spoštovanjem

Berta Gregorčič.

Dopisi naših naročnic

P. n. uprava! V štev. 4 obetate nagrado naročnici, ki bi Vam dala najboljši nasvet, kako pripraviti naročnice do tega, da bi poslale celoletno naročnino. Jaz mislim, da ste že sami dobro opravili s tem, da ste razpisali za to nagrado. Kajti prizadete se po mojem mnenju ne bodo dolgo pomišljale, ampak bodo poslale zaostalo naročnino, kakor hitro bodo mogle.

Tudi jaz sem med njimi, dasi ne v celem. Ostanek Vam pošljem majnika meseca, prej mi ni mogoče. Družina številna, možev zaslužek ne presijajen, a zdaj še ti prazniki — sami stroški!

List mi jako ugaja, sedaj bi ga ne mogla več pogrešati.

Tudi jaz bi želela, da prinese kaj o lepem vedenju. Jako Vam bi bila hvaležna, ako bi prihodnjič sestavili jedilni list z mesom le po 2- do 5krat na teden, pa tudi več brezmesnih receptov bi prosila.

Napisala bi Vam kaj o svojih malčkih. Četvero jih imam v starosti od 6 mesecev do 7 let. Njihovih modrosti je pa toliko, da jih ne morem popisati, niti si jih zapomniti, preveč jih je. Le to bodi povedano, da me velikokrat spravijo iz slabe volje v smeh, pa tudi obratno.

Predvsem mi obetajo sijajno bodočnost, seveda ko dorasejo. Vse in vedno hočejo delati samo za mamico. Starejša dva dečka tekmujeta med seboj, kateri bo bolje mami stregel na stara leta. Koliko bo le iz tega resnice? Da o deklici ne govorim, ki je tri in pol leta stara, a hoče biti vse, učiteljica, šivilja, modistka itd., najrajši se pa igra mamico.

In kaj šele najmlajši? Redkokdaj mi dovoli, da se pošteno naspim.

Sredi noči se joka in jezi, a ko ga preložim v suho, se mi smeje. Kaj mu hočem: smejem se z njim, s tem angelcem majcenim. Nato zopet oba zaspiva. Drugi pa niti ne slutijo, kako midva ponočujeva. Vse štiri imam enako rada. Saj so moje veselje, moja družba in zabava, moja nada in ponos. Delo in trpljenje se pa v veliki ljubezni pozabi.

Da končam. Vas iskreno pozdravlja in prosi oprostčenja in — potrpljenja vdana

Štefka Podgornik Munihova, Teharje 20.

P. S. Da se Vam oddolžim, si bom prizadevala, da pridobim vsaj nekaj dobrih naročnic.

P. n. uprava revije «žena in dom». Za vašo anketo, razpisano v 4. številki zgornjega lista, si Vam usojam poslati tale nasvet: Za naročnice, ki naročnine za list redno ne plačujejo, naj bodo določeni zamudni stroški oziroma naj se četrletno ali polletno vplačana naročnina zviša in zaokroži navzgor. Odtegne naj se jim pravica dopisovanja, stavljenja vprašanj itd. Za vsako naročnico pa naj velja pregovor: «Kar sebi ne želiš, tudi drugim ne stori».

Jasno je, da si tako lepe revije želi vsaka žena, ki naj pomisli, da s tem, ako ne plača celoletne naročnine za

K
E
R
A
M
I
Č
N
A

U
M
E
T
N
O
S
T

SV. KRIŠTOF

S
T
A
L
N
A
R
A
Z
S
T
A
V
A
V
U
M
E
T
N
I
Š
K
E
M
S
A
L
O
N
U
M
I
H
E
M
A
L
E
Š
A
V
L
J
U
B
L
J
A
N
I
K
O
N
G
R
E
S
N
I
T
R
G

list, želi sebi slabo in ne dobro, kar pač dejanski ne soglaša z njenimi željami. Trpijo pa zaradi tega tudi redne plačnice lista. Naročnina za vse leto je res tako malenkostna, da jo z dobro voljo zmore vsaka oseba. Ponosna mora biti slovenska žena na to lepo revijo in hvaležna izdajateljicam tega lista, in da se tega zaveda, naj pokaže s tem, da takoj plača celoletno naročnino.

Za one pa, ki list prejema jo in sploh ne plačajo, je ustavitev lista edino na mestu. Upam pa, da bo o tem koraku uspeh uprave tem večji.

S spoštovanjem Mara Velikogné, Pragersko.

Velecenjena gospa! Tudi tu na severni meji čitamo me obmejne Slovenke zelo rade naš list «žena in dom». Zlasti priloga nam je zelo všeč. Vem zelo dobro, da imate sedaj še težave, toda prepričana sem, da jih premagate in da ta revija sčasoma po vsebini ne bo zaostajala prav nič za sličnimi inozemskimi. Enako priloga ne. Marsikaj poučnega ste že natisnili in dobre nasvete dobivate, kakor razvidim. Tudi jaz bi vas vljudno prosila, da priobčite po možnosti strokovne članke o negovanju: 1.) posameznih sobnih cvetlic in rastlin in 2.) vrtnih rastlin in cvetlic, ki so pri nas udomačene. — Slovenke brez rož ali cvetlic si ne morem niti zamisliti. Toda vse cvetlice ni moči negovati pavšalno po istem receptu, ampak, rekla bi, nekako individualno, da najbolje uspevajo in ne uvenejo. — Tudi kaka dobra humoreska bi revijo «žena in dom» pri mnogih še bolj priljubila, veste taka, kjer se človek do solz nasmeji. Današnji časi so pač taki, da potrebujemo tudi malo takega razvedrila. Končno Vam poklanjam naslednje vrstice v prijazen spomin:

Že davno rada bi imela
En list, ki bil bi resno naš.
Naročit' «Dom in ženo» sem hitela,
Ah tretjič sem zdaj že vesela:
Imam v rokah številko tretjo baš.
Naj se ta list razvija, širi,
Da razveseli, pouči nas res.
O, naj mu vedno boljši bodo viri,
Med Slovenke naj zasije novi kres!

Priporočam se Vam in Vas prav lepo pozdravljam vdana Marica Tomažičeva.

Velecenjenja gospa urednica! Štejem si v prijetno dolžnost, da kot naročnica «žene in dom» tudi jaz povem svoje mnenje. Zanimam se prav za vse, kar Vaš list prinaša, posebno praktična in enostavna so navodila o krogih, ki jih lahko vsaka razume, če ima le kaj smisla za šivanje. Jako prikladni so praktični nasveti, ki bi si jih želela še dosti več. Tudi kuhinjske recepte uporabljam, kolikor mi moje skromne razmere dopuščajo; pogrešam pa praktičnih nasvetov o zelenjadnem vrtu, kako naj obdelujem vrt in kaj naj sadim, da dobim čim več od njega. Nadalje bi bilo želeli, da bi prinašala revija nasvete o konserviranju sadja in povrtnin, in to vsak mesec za stvari, ki se tisti mesec pripravljajo. Srčkan je tudi otroški kotichek, ki naj bi se še izpopolnil s kakšno pesemco ali kratko pripovedko. Želeti bi bilo tudi, da bi revija prinašala kolikor mogoče veliko in podrobno o vzgoji otrok. Končno bi predlagala, da naj bi se reklame uvrstile na zadnje liste revije. Naj povem še to. Tudi jaz imam dva mala. Marica hodi v drugi razred in je prav pridna punčka. Da bi Vi videli, kako mi ona posodo umije in očedi, da je veselje! — Zvonko hodi v prvi razred, uči se prav dobro. Seveda si domišljuje, kakšen mož je že, ter posnema prav v vsem ateka, pravi, da je tako bolj po «moško». Naj povem še nekaj njegovih modrosti: Neki dan se ni mogel domisliti, kako se reče «kovač», je pa rekel: «veš mama tisti, ki konjem noge popravlja.» Če vidi kakega starčka ali starico, pa pravi: «kako ima ta dedek ali babica zmučkanu lice.»

Najtežje gospodinjsko opravilo je pranje!

Pametna gospodinja, ki pa si hoče naporno pranje olajšati, najprvo omehča trdo vodo z navadno sodo in nato pere s pravim terpentinovim milom **GAZELA**.

Kakor je že ena Vaših dopisovalk povedala, povem tudi jaz, da vidim v svojih otrocih največjo srečo in veselje. Pošiljam Vam tudi nekaj monogramov, če Vam bodo dobrodošli, me bo zelo veselilo, če pa ne, je tudi prav in jih ni treba vračati. Imam veliko veselje do risanja monogramov in če hočete, jih Vam še pošljem. Obenem pošiljam še naročnino za drugo polletje. Z odličnim spoštovanjem vdana Marica Mlinarjeva v Ormožu.

Cenjena gospa! Vedno bliže ste mi. Tako rada Vas že imam, kakor bi Vas poznala že dolgo vrsto let. Iskrena hvala — Vaše pismo je bila moja «pustna veselica», vredno veselja vseh plesnih prireditelj te sezone. Jaz Vas imam zelo rada, draga gospa Rija, ker vidim, da ste ena izmed tistih, ki iščejo sorodnosti duš, pa je ne najdejo... Malo ste zaradi tega mehanholični, toda to se Vam poda. Jaz bi lahko pisala črtico o svoji gospej Riji, tako, kakor si Vas predstavljam! Dam Vam že naprej in nazaj vsako dovoljenje, priobčite, kar hočete, saj ljubim ljudi, toda ljubim jih od daleč... pomislite, moj mož pravi, da sem odljudna, in to je res, zato se bojim tudi Vas, bojim se, da mi na kakršenkoli način razderete sliko, ki jo nosim od Vas v sebi! — Ali sem sentimentalno nedoraslo dekle? O ne, gospa... samo vedno in vedno razočarana žena! Ali smo to me vse? Veseli me, da Vam moja dva smrkavčka ugajata. Kar težko že čakam njiju slike v našem listu, saj sem tudi ponosna mati, in kateri umetnik ne stavi svojih izdelkov na ogled? Jaz nisem čudaška — a malo ponosna sem. — Vaša T. P.

Cenjeno upravništvo! Ustrežajoč Vaši želji, da se list plača za dalje časa, Vam pošiljam naročnino do konca tekočega leta. Pošiljajte mi tudi krojno polo, ki mi je v veliko korist in zadovoljstvo. Sploh mi je list tako dobrodošel, da tega ne morem popisati. Tukaj bivamo že peto leto. Leta 1925. je bil moj mož kot narednik yodnik

premeščen iz Ljubljane tukajsem, kjer pogrešamo pač mnogo in mnogo tamkajšnjih udobnosti. Zelo se razveseli Vašega lista moja mnogoštevilna družina. Otroci, štirje po številu, kar tekmujejo med seboj, kdo bo prvi poiskal, kaj je novega za otroke.

Torej, kakor vidite, sem z Vašim listom nad vse zadovoljna. Ustreči pa žal ne morem Vaši želji, da pridobim vsaj eno naročnico, ker sem tukaj edina Slovenka. Imamo nekoliko hrvaških žen, ki pa seveda dobivajo razne zagrebške liste. Torej ostanem za sedaj samo jaz naročnica, obetam pa, da bom za Vaš list vedno in ob vsaki priliki agitirala.

S spoštovanjem Vas iskreno pozdravlja družina
Kravanjeva.

Kaj nam piše slovenska žena, ki živi v Bosni: Spoštovano uredništvo! Oprostite, da se Yam šele sedaj najlepše zahvaljujem za koledarček in za poslano kroje. Pri tej priliki Vas še prosim, da mi sporočite, kako dobim pri likanju na ovratnikih lep lesk. Kar se tiče lista, Vam moram reči, da smo tukaj živeči Slovenci zelo ponosni na ta slovenski napredek. List lepo napreduje in je odličen po svoji vsebini. Zaradi nasveta, kako bi si pomagali, da bi naročnice plačale naročnino, Vam nasvetujem, da bi prišli denar na dom iskat. Vem, da je za nekatere naročnice preveč, da bi napisale položnico in nesle denar na pošto, kar pa je seveda sama lenoba. Meni pa prosim pošljite ček in bom takoj poslala še za drugo polovico leta. List mi tako ugaja, da ga ne pustim, četudi bi veljal 100 Din. Sprejmite najlepše pozdrave. — Metka Udir, Zenica (Bosna).

Kako se moraš vesti, kadar si v tuji hiši.

Veliko ljudi ima to grdo razvado, da se smejejo, kadar prihajajo v tujo hišo na obisk. Če je poznanstvo intimno, to še ni takšen greh, toda če gost ni v intimnosti z domačimi, je to velika napaka. Proti hiši, ki z njo nismo v posebni intimnosti, smo dolžni kazati respekt in spoštovanje. Zato je treba stopati z resnim izrazom na obličju v napol tujo hišo.

Prav tako je jako grdo pozdravljati in pogovarjati se z gosti prej, preden ste se pozdravili s hišno gospodinjjo ali gospodarjem. Dolžnost vsakega gosta je, da se najprej pozdravi z gospodarjem, pred njim pa mu ni treba paziti na nikogar drugega.

Moški ne sme nikdar prvi ponuditi roke dami. Če gospodinja ni podala roke gostu, naj se ta samo pokloni pred njo, ne samo z glavo, ampak z vsem telesom.

Gost lahko takoj povpraša po zdravju nje moža in otrok. Z gospodinjjo se ni treba dolgo pogovarjati, ker

Dečve!

Poletje se bliža!

Oblačite se v dečvino
nageljnovo blago!

mora ona govoriti tudi še z drugimi gosti. Takoj za gospodinjjo je gost dolžan, da se pozdravi tudi še z ostalimi navzočnimi, če ima med njimi znance. Če pozna vse prisotne dame, se najprej pokloni pred vsemi, potem si pa seže z vsemi po vrsti v roke in izpregovori z vsako po kakšno besedo. Vendar je najbolje, da se drži nekoliko rezervirano.

Pozdravite diskretno prijatelje, ki jih opazite med prisotnimi. Če ne poznate nikogar, je dovolj, da se nalahko naklonite pred vsako posebno skupino.

Če je moški sam, sede vedno v zadnjo vrsto. Vselej naj prepusti dami boljši prostor, vedno fotelj, če so stoli in fotelji. Če so vsi prostori zasedeni, naj stoji.

Gospodinja ni treba vstajati pred vsakim novim gostom. Kadar gospodinja vstane, je treba, da tudi vsi moški vstanejo. Gost naj nikdar ne odstopa svojega stola moškemu gostu, razen če ta ni posebno star.

Oba, dama tako kakor gospod, se morata skrbno ogibati, da ne obrneta pozornosti vseh gostov nase. Domači gospodinja gre pravica, da vodi pogovor.

Ni prav, če kdo govori o preresnih, suhoparnih in strokovnih rečeh, zakaj gospodinja, ki mora gledati tudi na ostale goste, ne more slediti vašemu govoru. Ob takšnih prilikah naj bi se odgovarjalo samo na zastavljena vprašanja, izpraševalo pa kolikor mogoče malo.

Kadar ste na obisku, kažite vedno obraz zadovoljnega človeka. Ne smejte se ne preveč ne preglasno. Govorite v izbranih besedah, prostaških in pouličnih besed se ogibajte. Govorite počasi in razločno in poslušajte pozornost, kadar drugi govorijo. Največja nevljudnost je, če je kdo razmišljen, kadar kdo drug govori. Ni lepo, če preveč mahate z rokami okrog sebe, če kažete preresen, premrk, prevažen obraz. Ne skomigajte z rameni, ne kažite preziranja, jeze in ne omalovažujte nikogar. Kratkomočno: pazite na kretnje in besede.

Kadar ste v tuji hiši, pazite tudi na pohištvo in druge predmete. Vedno je treba paziti bolj na tuje reči kakor na svoje. Ne izvirajte se po stolu in ne devajte rok na stolovo naslanjalo, ne suvajete z nogami ob pohištvo, ne premikajte predmetov, ki so na pohištvo, zlasti pa glejte, da kaj ne polomite.

Zato je najbolje, da nikdar ne jemljete otrok s seboj, kadar greste na obisk. Zakaj hišna gospodinja mora potem paziti še na pohištvo, da ji ga otroci ne po-
mažejo, in na toaleta svojih gostov, če se otroci sukajo
okoli njih. Prav tako tudi nikakor ne gre, da bi jemali
pse v salon.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

G. A. J. J. v Jurkloštru. — Na Vaše vprašanje Vam odgovarjamo:

Jugoslovanka, ki se hoče poročiti z inozemcem, lahko obdrži jugoslovansko državljanstvo. V ta namen mora še pred poroko podati pred župnim uradom na zapisnik izjavo, da hoče tudi po poroki ostati jugoslovanska državljanica. Ta izjava se zabeleži v poročno knjigo. Nekateri župni uradi o tem še niso zadostno poučeni, zato Vam svetujemo, da se oglasite pri onem župnem uradu, kjer bo poroka, in da tam izveste, če je gospod župnik že o tem zakonu poučen. Ako ne, pa stopite k sreskemu poglavarstvu.

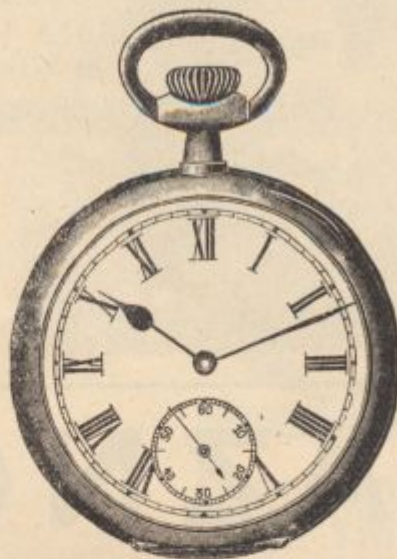
Gospodična U. Š., N. — Vi želite od nas nasveta v svoji zadevi. Pišete nam, da ste že enkrat doživeli bitko prevaro. Dalje nam sporočate, da se potegujete za Vašo ljubezen trije ženini in da nobenemu ne morete vračati ljubezni. Naš nasvet je težak, ker ne poznamo nobenega niti ne poznamo Vaših razmer. Nikakor bi ne bilo dobro, da poročite človeka, za katerega ne čutite nobenih simpatij. Zakon brez ljubezni sploh ni zakon. Za zakon brez ljubezni bi Vam mogli le takrat svetovati, če bi vedeli o snubcu, da je dober, da ima dovolj srčne kulture, da je plemenit, delaven in skrben. V takem slučaju je mogoče, da ga žena kesneje vzljubi. Mi pa ne vemo, kakšni so ti trije Vaši ženini. Lahko bi se zgodilo ravno obratno, da bi se tisti, ki bi ga vzeli, pozneje izkazal še od kakšne slabše strani in bi se Vi potem zaradi našega nasveta bridko kesali. Ako si lahko služite svoj kruh sami, potem imate itak še dovolj časa za zakon. Ako Vas ima kdo izmed teh treh ženinov resnično rad, bo že še malo počakal. Na trditev ženinov, da Vam bo še žal, če ga odklonite, se ne morete ozirati, ker ne veste, ali bi bili v zakonu srečni ali ne.

To je naše mnenje. Vi pa boste najbolje vedeli, kaj Vam je ukreniti. Opozarjamo Vas na to, da je zakon najresnejša zadeva v življenju, ker se vežete na človeka za vse svoje življenje do smrti. To pa je včasih sila dolga doba let, ki je polna lepih ur, včasih pa tudi polna težkega trpljenja. Vas lepo pozdravljamo.

G. L. S. v L. — Na opekline natresite za prvo silo precej krompirjeve moke in jo pustite dalja časa na opeklini. Dobro domače sredstvo je tudi sirovo maslo, ki se namaže na rano, ali pa močan alkohol. Še boljši je apnov liniment, zmes apna in lanenega olja, ki ga dobite v vsaki drogeriji in ki bodi v vsaki hiši.

G. R. F. v K. — Umazano srebrnino očistimo, če jo drgnemo s salmiakovo vodo (na 2 l vode eno jedilno žlico salmiakovca). Tudi voda, ki se je v njej fiziol kuhal (fiziološka), je dobra v ta namen. Modrikaste pege na žlicah in drugih predmetih, ki jih pusti žveplo od jajec, odpravimo najlaglje z amoniakom. Posrebrene predmete, alpako in druge zlitine očistimo, ako zmešamo na enake dele stolčeno apno, stolčeno citronovo kislino in stolčeno sodo in jih odrgnemo s to zmesjo, nakar jih dobro odrgnemo še z dunajskim apnom in stearinovým oljem. Srebrne lepotine se zopet začno svetiti, če jih vložimo v žaganje. Madeži od stearina se ne smejo nikdar praskati

Birmanska darila!

I. SOMNITZ

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča bogato zalogo ur, zlat-
nine in srebrnine.

s srebrnih svečnikov, ker se potem zmeraj praske poznajo. Te madeže lahko odpravimo, če pomočimo svečnike v vročo vodo.

G. S. v K. — Pišete nam: Ker sem rabila premočan vinski kis, so postale kisle kumarice in sladkokisla češplje skoraj neužitne. Kako bi se dalo to zopet popraviti? — **Odgovor:** Kis previdno odlijte in ga še enkrat prekuhajte. Vzemite polovico vinskega kisa, polovico vode in 150 gramov soli na 5 litrov razredčenega kisa. Ko se kis ohladi, ga zlijte nazaj na kumarice in zavežite kozarec.

Češplje vzemite iz kozarca, dodajte na 2 kg češpelj 1 kg sladkorja in pol litra najboljšega vinskega kisa. Češplje kuhajte nekaj minut v kisu, s katerega med kuhanjem skrbno posnemajte pene. Nato vzemite češplje iz kisa in jih denite, ko so se ohladile, nazaj v kozarec. Kis pa naj še nekaj časa vre. Ko je shladen, ga zlijte na sadje in kozarce dobro zavežite z mokrim pergamentnim papirjem.

Gg. O. R v Š., I. Ž. v M., G. L. v H. in P. U. v Lj. — Pod naslovom «Ali je potrebno, da negujemo svojo zunanost?» bomo prinašali vse ono, kar ste prosili.

Gospa T. B. v I. — Čitajte članek «Kako se moraš vesti, kadar si v tuji hiši».

Gospa C. T. v G. — Vaši želji smo ugodili v obširnem članku «Kaj mora vsaka mati vedeti o otroških boleznih».

G. T. M. — Iz namiznih prtov, srajc itd. se spravijo madeži od tinte najlaglje tako, da jih izlužite z mlekom, potem pa izperete z marzeljskim milom. Odpravite jih lahko tudi s sokom od limone, ki ga večkrat nakapate nanje.

Avtorica članka «Morala» naj sporoči svoj naslov, da ji moremo nakazati honorar.

Pomlad zahteva, da se koža skrbno neguje s **KREMO NIVEA.**

Namažite si zatorej, preden greste zdoma, obraz in roke dobro s KREMO NIVEA. Ker ima v sebi eucerit — nobena druga krema nima eucerita v sebi — prodre **KREMA NIVEA** hitro in vsa v kožo, pa se zato razume samo po sebi, da samo ta krema, ki gre popolnoma v kožo, izpolnjuje v polni meri svojo dolžnost. Na svetlobo, zrak in sonce torej **nikdar in nikoli** brez **KREME NIVEA.**

Skatlice po 3, 5, 10 in 22 Din.

Tube iz čistega kositra po 9 in 14 Din.

Prodaja v Jugoslaviji:

Jugoslov. P. Beiersdorf & Cie, d.
MARIBOR, Meljska cesta šte. 56.

RAZNO

Astrološki koledar za ženske.

Astrolog Maternus je sestavil tabelo o značaju in vrednosti žensk, rojenih v posameznih mesecih. Po tej razpredelnici lahko vse ženske osrečijo moške.

Astrologi trdijo, da je vsak mesec pod vplivom položaja posameznih zvezd in da zvezde vplivajo na značaj in usodo človeka v tistem mesecu, v katerem se je rodil.

Navajamo v kratkih potezah zanimiva opazovanja astrologa, ki je sestavil tabelo za ženski značaj:

Januar: Ženski, rojeni meseca januarja, je usojeno mirno življenje. Ona bo dobra mati, ki ne bo nikdar prekršila svojih materinskih in zakonskih dolžnosti.

Februar: Meseca februarja rojena ženska je redkokdaj lepota in nagiblje h koketeriji. Ta sposobnost ji nadomešča nje lepoto. Najsrečnejša doba njenega življenja je od 25. do 30. leta.

Marec: O ženski, ki se je rodila meseca marca, se ve, da je radovedna in ljubosumna. Zato je malo verjetno, da bi mogla živeti v srečnem zakonu. Najbolje je, da si poišče častihlepnega moža.

April: April je mesec klepetavih, ljubezni željnih in jezičnih žensk. Mož je lahko brez skrbi, ker se lahko popolnoma zanese na njih zvestobo.

Maj: Meseca maja rojene ženske so ustvarjene za ljubezen. Njih življenje je podobno cvetoči livadi.

Junij: Junij daje lepe družice, ki so po večini nervozne, temperamentne in zapravljive.

Julij: Meseca julija rojene ženske so že od mladih nog navdušene za ljubimkanje in ljubezenske pustolovščine. Moški obožavajo najrajši takšne ženske. Seveda, če so lepe.

Avgust: Avgusta meseca rojene ženske so mirnega značaja in znajo moža tako osrečiti, da mu ni treba iskati razvedrila drugod.

September: Ženska, ki se je rodila meseca septembra, je strašno radovedna in je velika koketa. Rada zahaja v družbo, sicer je pa prav dobra zakonska žena.

Oktober: Najboljše zakonske žene so tiste, ki so bile rojene oktobra meseca. Takšne ženske imajo povsod srečo in prinašajo veliko sreče svojim možem.

November: Meseca novembra rojene ženske se rade lepotečijo, imajo rade lepe obleke, modo, dragulje, nakit, veselice in moško družbo.

December: Ženska, ki se je rodila decembra meseca, je posebno lepega in odkritega značaja. Sicer ima pa vse navade ženske, ki je rojena meseca januarja.

To razpredelnico je sestavil sicilijanski astrolog in zvezdoznaneč Firnicus Maternus, ki je bil vedno kavalir proti ženskam.

Kakor vidimo, je moškemu lahko poiskati ženo, s katero bo srečen v zakonu, naj se je rodila ta ali ta mesec.

Odgovori na vprašanja v številki 4.

1.) Umijte si roke dobro z mrzlo vodo in milom, izplaknite jih pod vodovodom in jih nazadnje odrgnite z limono.

2.) Vtaknite roko v mrzlo vodo in namažite prst, na katerem je prstan, dobro z milom.

3.) Ne tepite živali! Ne izgubite mirnosti in potrpljenja. Zadoosti je, če pri nervoznih, boječih živalih rečete: fej, sram te bodi! in je nekaj časa ne pogledate. Rahločutna žival spozna že po glasu, da gospodar z njo ni zadovoljen, in si tako stvar zapomni za drugič.

4.) Napravite tako kakor knjigovezi: pustite, da se z lepilom namazani papir malo posuši in ga šele potem nalepite.

5.) Vzemite ozko, močno desko in jo uporabite za vzvod. Pri posebno težkem pohištvu denite pod nogo preprogo, da po njej drsi.

6.) Takoj po onduliranju potresite lase z riževino ali pa krompirjevo moko.

7.) Zrežite ga na kose, namočite te kose v mleku in ravnajte z njim kakor z narastkom ali pudingom. Ali pa posušite kose najprej v pečici in jih potem zmeljite.

8.) Odkritosrčno povejte, da te jedi ne marate.

9.) Sezujte si čevlje in denite vanje vložke iz časopisnega papirja ter jih zopet obujte. Ponovite to dva do trikrat.

10.) Močno diseči pudri so nekaterim ljudem zopni.

**Prvovrstno
pohištveno
mizarstvo.
Solidna izvedba.
Solidne cene.**

Ivan Goljar

Podgora pri Šent
Vidu nad Ljubljano.

JOŽEF TABOR

Rožna dolina, cesta VIII/13

se priporoča za izvršitev
umetnega mizarstva.

Ženske...

Lepa ženska ugaja očem, dobra srcu, prva je dragocenost, druga zaklad. Napoleon I.

Ženska je največji zaklad, kajti ona je dar božji, ima veliko kreposti in je zvesta in verna. Luter.

Ženska je poglobitno delo, krona stvarstva, je najlepši, zadnji dar nebes. John Milton.

**Za odlična mi-
zarska dela se
priporoča tvrdka**

Ivan Rojc

Zgornja Šiška številka 93
pri Ljubljani.

**Več oprav,
reproduciranih
v tej številki,
je delo tvrdke**

Franc Vreček

pohištveno mizarstvo.
Delo po načrtih.
Podgora pri Šent
Vidu nad Ljubljano

Zadovoljen

in

dobro razpoložen

more biti vsak, ako si nabavi potrebna
oblačila po nizkih cenah pri tvrdki

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA

DVORNI TRG ŠT. 3.

Elegantni vzorci, moderna in precizna izdelava. Oglejte si bogato zalogo oblek, površnikov, ranglanov, „trenchcoat“ ter damskih plaščev itd. – Dežni plašči, usnjeni suknjiči, čepice, perilo itd. Angleško in češko sukno ter vse manufakturno blago se prodaja na metre v poljubni množini. Na željo pa se izgotavljajo obleke itd. tudi po meri v lastnem modnem ateljeju.

Galantni aforismi

Žene so kitice, dame buketi, plesalke cvetje v vetru.

Rad gledam plesalke, zakaj zdijo se mi kakor bitja z drugega sveta.

So ženske, katerih prosojno ženstvo očituje brezskrbno veselost lepega mladeniča... O kako so popolne!

Ženske imajo rade komplikacije.

«Da» je pri marsikateri ženski nevarnejše kakor če reče «ne».

Nekateri moški začno pri Mater Dolorosa — nehajo pa pri deklicah.

Ni važno to, kar moški ženskam šepetajo na uho, ampak kako tisto šepetajo. (Vendar pa to ni tako grozno izpričevalo za ženske, kakor je videti na prvi pogled...)

Ženske solze raztopijo blagajnico moškim.

Zakonski stan je pretvarjanje umetnosti v obrt.

Ljubosumnost je najprimernejša zahteva lju-bezni.

Nobena žena ni tako dobra, kakor si marsikateri mož misli; a noben mož ni tako slab, za kakršnega ga nekatera žena ima.

Nekatere gospodične letajo toliko po ulicah, da navsezadnje obsedijo.

! Prihodnja številka izide zaradi šolskih !
! počitnic namesto 15. šele 28. junija !

PRAVA POT

ki drži do ozdravljenja živcev.

Bolni, izčrpani živci grene življenje in prizadevajo veliko trpljenja (zbadanje, mučne bolečine, omotico, plašljivost, šum v ušesih, motnje v prebavi, nespečnost, pomanjkanje volje do dela in različne druge zle pojave).

Moja ravnokar obelodanjena poučna razprava Vam pokaže pravo pot, kako se

odkrižate vseh teh bolečin.

V njej so po dolgoletnih izkustvih popisani vzroki in izvor živčnih bolezni in kako se zdravijo.

Ta evangelij zdravja pošljem

čisto brezplačno

vsakomur, kdor ga zahteva od spodnjega naslova.

Na tisoče zahvalnih pisem potrjuje edini doslej doseženi uspeh neumornega preiskovalnega dela za blaginjo trpečega človeštva. Kdor spada k veliki četi živčno bolnih in kdor trpi na teh mnogoštevilnih pojavih, si mora omisliti mojo tolažilno knjižico!

Prepričajte se sami

da Vam ne obetam nič neresničnega, ker pošljem že v nekaj dneh vsakomur, kdor mi piše, popolnoma **brezplačno** in franko to poučno razpravo. Zado- stuje dopisnica na naslov:

ERNST PASTERNAK, Berlin, S. O., Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. 468.

DELNIŠKA TISKARNA

D. D. V LJUBLJANI
MIKLOŠIČEVA CESTA 16

BRZOJAVNI NASLOV: DELTISK
TELEFON 2132

RAČUN POŠTNE HRANILNICE
ŠTEV. 11.630

TISK IZ IZDOLBE- NINE V BAKRU (BAKROTISK)

TISKARNA IZVRŠUJE
VSAKOVRSNE TISKO-
VINE, KNJIGE, REVIJE,
ČASOPISE, DIPLOME,
DELNICE, SREČKE, KO-
LEDARJE, ENOBARVNE
IN VEČBARVNE SLIKE
POLJUBNE VELIKOSTI,
VREDNOSTNE PAPIRJE,
RAZGLIEDNICE, LETAKE,
LEPAKE, POSETNICE,
OVITKE, OSMRTNICE,
POROČNA NAZNANI-
LA, OVOJE ZA RAZNE
INDUSTRIJSKE IZDELKE

POSEBEN ODDELEK ZA
IZVRŠEVANJE IZVIRNIH
RISB IN SLIK ZA RAZ-
LIČNE REKLAME, VRED-
NOSTNE PAPIRJE, ILU-
STRACIJE, UMETNIŠKO
OPREMLJANJE KNJIG,
REVIJ IN POLJUBNIH
NAROČENIH TISKOVIN

SKICE NA ZAHTEVO

KNJIGOVEZNICA
JE OPREMLJENA Z
MODERNIMI STROJI IN
NAJNOVEJŠIM MATE-
RIALOM TER IZDELUJE
RAZLIČNA DELA, KI
SPADAJO V KNJIGO-
VEŠKO STROKO, NA-
DALJE IZVRŠUJE UMET-
NO VEZAVO KNJIG
Z ROČNIM ZLATENJEM
PO ORIGINALNIH NA-
ČRTIH IN NAROČILU

IZDELOVALNICA
TRGOVINSKIH KNJIG
V POLJUBNI VELIKOSTI
IN OBLIKI Z LASTNIM
ČRTALNIM STROJEM

Naročnina za list s krojno prilogo je za vse leto Din 68.—, za pol leta Din 35.—, za četr let Din 18.—. Za Ameriko in inozemstvo dolarja 2.—. Posamezna številka stane Din 5.—, krojna priloga Din 2.—. Izhaja vsakega 15. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravništvo Erna Podgornikova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Prule 11.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič).

**Nikar ne izgubi
glave**

**kadar se
bliža velike
žehte dan,
zakaj**

**SCHICHTOV
RADION**

pere sam!